

**Хмельницький кооперативний торговельно-економічний
інститут**

**НА ДОПОМОГУ КУРАТОРУ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ
(інформаційно-методичний посібник)**

Хмельницький-2015

Матеріали методичного посібника розглянуто і схвалено на засіданні Вченої ради Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (протокол №__ від __).

Церклевич В. С., Кирилюк Ю. М. На допомогу куратору академічної групи: інформаційно-методичний посібник. – Хмельницький: ХКТЕІ, 2015. – 112 с.

Матеріали інформаційно-методичного посібника «На допомогу куратору академічної групи» допоможуть кураторові належним чином спланувати та організувати роботу зі студентською академічною групою, зробити її максимально наповненою, систематичною, результативною. Пропоновані матеріали дають уявлення про основні напрями, пріоритетні форми роботи з групою, можливості академічного середовища ХКТЕІ щодо залучення студентів до різних форм позааудиторної роботи, корисного, насиченого дозвілля, творчих, наукових, спортивних, соціально значущих проєктів, що загалом забезпечить різнобічний розвиток здібностей молодшої особистості.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	
1. Концепція виховної роботи серед студентів ХКТЕІ.....	
1.1. Мета і завдання виховання студентів коледжу та інституту	
1.2. Основні напрямки виховної роботи.....	
1.3. Організація виховної роботи.....	
2. Положення про куратора академічної групи.....	
2.1. Загальні положення.....	
2.2. Цілі та задачі кураторів.....	
2.3. Права кураторів	
4. Організація і управління роботою куратора.....	
3. Загальні рекомендації до планування і організації роботи куратора академічної групи.....	
3.1. Основні завдання організаційно-виховної роботи куратора.....	
3.2. Методика проведення виховного заходу куратором групи.....	
3.3. Роль психологічної служби ХКТЕІ у підвищенні ефективності виховної роботи.....	
3.4. Задоволення потреб студентів в організації позааудиторної навчально-виховної роботи.....	
3.5. Створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі дітей-інвалідів.....	
Додатки	
<i>Додаток 1.</i> План навчально-виховної роботи куратора академічної групи.....	
<i>Додаток 2.</i> Зразки анкетування та програми вивчення студентської групи. Приблизна тематика бесід і виховних годин.....	
<i>Додаток 3.</i> Календар знаменних та пам'ятних дат на 2015 р.....	
<i>Додаток 4.</i> Перелік типових напрямів та форм роботи куратора.....	
<i>Додаток 5.</i> Студентські самоврядні організації ХКТЕІ. Структура студентського самоврядування в ХКТЕІ.....	
<i>Додаток 6.</i> Форма семестрового звіту куратора академічної групи.....	
<i>Додаток 7.</i> Пропозиції для кураторів щодо відвідання / участі в загальноінститутських виховних заходах (в розрізі місяців) на 2015-2016 н.р.....	

Пояснювальна записка

У вищому навчальному закладі навчання та виховання виступають найважливішими складовими якісно організованого освітнього процесу.

Ціллю вищої освіти є підготовка висококваліфікованого спеціаліста, високоморальної, культурної та освіченої людини. Людини з навиками соціальної адаптації, яка забезпечить гнучкість та динамізм її поведінки в суспільстві. Проте, якщо навчання – це чітко спланований, організований і керований на всіх рівнях процес, то про керування ефективністю виховного процесу у вищому навчальному закладі говорити дещо складніше. Ефективність процесу виховання залежить від багатьох факторів, проте насамперед – від узгодженості дій різних ланок управління.

Куратор студентської академічної групи є одним із найвагоміших суб'єктів виховного процесу. Він – головний консультант та вихователь студентів у групі, тому на цій посаді має працювати тільки досвідчений та авторитетний викладач. Перед куратором стоїть завдання допомогти у створенні в студентських групах атмосфери довіри, поваги як між студентами, так і між студентами та викладачами, співробітниками, контролю за навчальним процесом студентів, проведення виховної, культурно-просвітницької роботи, пропагування здорового способу життя. Куратор є безпосереднім керівником у студентській групі й від ефективності його управління залежить якість навчально-виховного процесу.

Інститут кураторства студентської академічної групи є однією з основних форм участі професорсько-викладацького складу інституту в навчально-виховній роботі серед студентів, наданні молоді допомоги в адаптації до нових умов навчання й життя. За таких умов статус куратора академічної групи, зміст його діяльності, характер стосунків зі студентами змінюється. Відповідно, куратор має бути не лише носієм досвіду життєдіяльності у ВНЗ, організатором дозвілля, помічником, а й ініціативною, творчою особистістю, яка постійно професійно самовдосконалюється.

Кожний куратор – неповторна особистість і тому, звичайно, кожен шукає і знаходить свій власний стиль керівництва. Цей стиль визначається різними факторами: віком, статтю, індивідуальними психологічними якостями. Беззаперечно, що на стиль керівництва

куратора значною мірою впливають його характер, темперамент, рівень емоційності та здатність керувати своїми емоціями. Різними будуть стиль і ефективність роботи куратора залежно від його самооцінки, рівня загальної та психологічної культури, комунікативної компетенції.

Проблему ролі та місця куратора, його діяльність в академічній групі та функціонування інституту кураторства досліджено в працях вітчизняних і російських науковців В. Алфімова, Р. Абдулова, В. Базилевича, Е. Бердникової, О. Винославської, О. Гури, Б. Карабухіна, І. Калачева, О. Клименко, С. Романової та інших.

Загальний опис діяльності тьютора та теоретичні основи тьюторства як особливого виду педагогічної діяльності викладено у працях С. Щеннікова. Окремі аспекти організації тьюторської діяльності відображено у дослідженнях О. Андреєва, В. Бикова, Л. Бендової, А. Бойко, Н. Дем'яненко, Н. Жевакіної, С. Івашенка, Л. Кайданової, Е. Комракова, В. Кухаренко, В. Овсяннікова, О. Попович.

Інтегрувавши думки багатьох сучасних науковців, які досліджують стилі управління в сучасному студентському середовищі, якості, якими має володіти куратор, можемо виділити наступні:

1. Стійкість до стресу як здатність протистояти сильним негативним емоціогенним впливам, що викликають високу психічну напругу. Безперечно, що робота з людьми не проста і завжди містить у собі стресовий фактор, тому завданням куратора є виважений підхід до вирішення проблематичних питань у колективі.

2. Морально-етичні якості. До цих якостей відносять чесність, порядність, принциповість, обов'язковість, вірність слову, самокритичність, гуманність, тактовність, справедливість, цілеспрямованість, альтруїзм, бездоганну моральність, енергійність, оптимістичність, вимогливість до себе та інших, почуття гумору, толерантність, вміння йти на компроміс та ін. Також до цих якостей належить, насамперед, ввічливість, яка полягає в доброзичливості, привітності. Привітний вираз обличчя, уважне, поважне, доброзичливе ставлення до студентів забезпечують куратору групи комфорт взаємних зв'язків, дають змогу запобігти конфліктам. Керівник академічної групи має бути коректним, тобто вміти тримати себе у межах загальноприйнятих норм порядності в будь-

яких ситуаціях. Грубощі, нестриманість тільки шкодять стосункам, роблять неможливим спілкування. Не менш важливо бути тактовним, адже такт – це почуття міри, якої необхідно дотримуватися в розмові, це вміння відчувати межу, за яку не можна переступати в стосунках із людьми. Тактовна людина знає, відчуває, що, у який час, у якому місці можна сказати, зробити або не можна. Точність і обов'язковість куратора як вимоги етикету вказують на пунктуальність, необхідність обов'язкового виконання обіцянок, зобов'язань. Точність і обов'язковість є зовнішніми виявами таких рис особистості, як вміння аналізувати обставини, оцінювати свої вчинки, робити висновки, прогнозувати майбутні дії, визначити міру своїх можливостей, не давати зайвих обіцянок, дотримувати свого слова.

Детальніше зупинимося на такій важливій особистісній якості куратора, як **толерантність**. Загальною ціллю виховного процесу у вищій школі є формування особистості з життєво активною позицією, поведінка якої ґрунтується на такій загальнолюдській цінності як терпиме, толерантне ставлення до інших. Ця ціль є надзвичайно актуальною в наш час, коли світ і суспільство є дуже різноманітним, трансформується ставлення до сексуальних меншин, расових та національних відмінностей. Вчити та виховувати інших найкраще своїм власним прикладом, тому від позиції куратора в цих питаннях залежить позиція його підопічних.

На думку Вольтера, толерантність – це антитеза фанатизму, це шанса до інших людей, попри їхню відмінність від нас самих. Ця чеснота містить у собі складники доброти й лагідності, через що він означає її словом “поблажливість”. Л. Дробіжева вбачає в толерантності готовність прийняти інших такими, як вони є, і взаємодіяти з ними на основі розуміння й згоди. Б. Вільямс зазначає, що толерантність потрібна там, де різні суспільні групи з протилежними моральними, політичними та релігійними поглядами розуміють, що вони не мають іншого вибору, як жити разом, інакше розпочнеться збройний конфлікт, який не тільки не припинить їхніх суперечок, а й завдасть їм нових страждань. Потреба в толерантності до інших людей та їхніх звичаїв постає саме тоді, коли її домогтися найважче. Тож можна сказати, що толерантність “народжується нагальною потребою в ній”. В. Лекторський пропонує чотири варіанти розуміння толерантності. Толерантність, в одному розумінні, виступає як байдужість до існування різноманітних поглядів і практик, оскільки останні розглядають як неважливі на тлі

основних проблем, з якими має справу суспільство. Другий вид толерантності, який він виділяє, це толерантність як неможливість взаєморозуміння. Іншими словами, толерантність у цьому випадку виступає як повага до іншого, якого неможливо сприйняти і взаємодіяти з ним. Наступний вид толерантності – толерантність як поблажливість до слабкості інших, що поєднується з певною часткою презирства до них. Четвертий вид толерантності є найактуальнішим у наші дні. Згідно з цим її розумінням, „я” ставлюсь до іншої людини як до себе, а до себе з погляду іншого. За такого підходу не виникає ворожості, навпаки, з’являється здорова конкуренція і бажання зрозуміти інших людей.

Отже, проаналізовані морально-етичні якості куратора академічної групи допомагають йому в подоланні й вирішенні життєвих проблем студентів та забезпечують ефективність культурно-морального виховання, яке полягає у формуванні освіченості, культури, справедливості, чесності, порядності, здатності до співчуття, моральності студентів.

3. Підприємницькі якості. Ці якості в роботі куратора можна визначити як уміння передбачати й швидко оцінювати ситуацію, отримувати максимум позитивного для групи результату при мінімумі залучених ресурсів, здатність максимально використовувати можливості, створені інститутом, вміння долучати студентів до різноманітних соціальних ініціатив, роботи громадських організацій, що загалом формує позитивну соціальну репутацію студента. Їх наявність у куратора допомагає реалізовувати діагностуючу або контролюючу функцію, яка полягає в аналізі особистості й контролі навчальної та позанавчальної діяльності. Ціллю куратора є якнайшвидша адаптація студентів у навчальну діяльність та залучення до професії. Усе це супроводжується контролем, який виявляє позитивні результати, недоліки та їх причини. Куратор контролює відвідування й успішність студентів, спостерігає й аналізує діяльність ядра групи, що є необхідним для своєчасного реагування на можливі проблеми.

Вагоме завдання куратора – сприяти розвитку усіх позитивних якостей, здібностей студента, оптимізація процесу допрофесійної соціалізації, розвиток упевненості у собі та своїх силах, побудова життєвої стратегії.

Усі особистісні якості куратора проявляються також вибори ним стилю управління групою. Стиль керівництва – це сукупність

принципів, норм, методів і прийомів впливу на підлеглих з метою ефективного здійснення управлінської діяльності та досягнення поставлених цілей; спосіб, метод роботи, манера поведінки.

Таким чином, робота куратора концентрується у межах п'яти основних функцій.

На наш погляд, *виховна функція* куратора передбачає вплив на формування емоційних, вольових, інтелектуальних та фізичних якостей студентів, спираючись на систему різноманітних виховних заходів. Цю функцію куратор здійснює у повсякденній роботі з молоддю.

Організаторська функція полягає в ініціюванні куратором виховних заходів, стимуляції та мотивації, організації та контролі.

Координаційна функція куратора ВНЗ – це узгодження діяльності групи із деканатом, кафедрами, ректоратом.

Соціально-спрямовувальна функція має на меті скеровувати виховні заходи на формування наукового світогляду студентів, професійних якостей та активної життєвої позиції.

Основна мета роботи куратора полягає у створенні педагогічних та організаційних умов для саморозвитку особистості

студента, виховання культурних, висококваліфікованих фахівців із урахуванням їхніх психологічних особливостей.

Окрім функцій куратори мають певні обов'язки. Слід завжди пам'ятати, що сфера Ваших безпосередніх зобов'язань, шановні куратори, це:

знайомити студентів з організацією навчального процесу, правилами внутрішнього розпорядку інституту, правилами проживання в гуртожитку, розпорядженнями декана факультету, наказами ректора інституту;

– **сприяти адаптації студентів I курсу** до нової системи навчання, паралельно ознайомлювати їх із правами та обов'язками відповідно до законодавства України про освіту, знайомити з історією, традиціями та сучасною організаційною структурою інституту;

– **формувати в групі згуртований студентський колектив,** створювати в ньому атмосферу доброзичливості, взаємодопомоги, відповідальності;

– **допомагати у формуванні активу групи,** котрий надалі буде самостійно координувати діяльність академічної групи;

- **сприяти у створенні сприятливої психологічної атмосфери у групі;**

- **підтримувати справедливі, чесні та професійні стосунки зі студентами;**

- **виключно ретельно готуватись до виховних годин та проводити їх в інтерактивному стилі;**

– **надавати допомогу активу академічної групи в організаційній роботі, сприяти залученню студентів до науково-дослідної роботи, діяльності гуртків, мистецьких та спортивних об'єднань** та розвитку різних форм студентського самоврядування;

– **постійно організовувати і провадити моніторинг якості навчання** та дисципліни студентів;

– **підтримувати зв'язки з викладачами,** які проводять заняття в групі;

– **систематично звітувати про підсумки якості навчання і дисципліну студентів** на засіданнях Вченої ради інституту;

– **негайно інформувати керівництво факультету** та працівників деканату / завідувачів відділень про факти порушення студентами навчальних обов'язків;

– *брати безпосередню участь у службових розслідуваннях* за фактами порушення дисципліни в академічній групі;

– *інформувати у разі необхідності батьків* та керівників підприємств, установ, організацій, які сплачують за навчання, про якість навчання та дисципліну (поведінку) студента та інші обов'язки;

бути обізнаним про будь-які проблеми студентів, пов'язані з їхнім здоров'ям і безпекою, питаннями матеріального стану та вирішувати їх з завідувачем відділення або деканом.

Сьогодні вища школа є досить демократичною у виборі форм і методів навчання та виховання студентської молоді. Проте, попри розмаїтість підходів та виховних стратегій, пропонуємо Вам, шановні колеги, підбірку інформаційних матеріалів, методичних рекомендацій щодо організації роботи куратора академічного групи в освітньому середовищі Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту.

І ще. У будь-яких складних ситуаціях не втомлюйтесь пригадувати слова видатного гуманіста та педагога Василя Сухомлинського: «У справжнього педагога — найважче і найрадісніше життя, трепетно хвилююча і болісно складна творчість, незбагненно тонкі і вічновдосконалювані інструменти, якими він діє на людську душу».

1. Концепція виховної роботи серед студентів ХКТЕІ

1.1. Мета і завдання виховання студентів коледжу та інституту

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню й оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що стоїть перед вищими навчальними закладами на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих фахівців. Досягнення мети виховання можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього професорсько–викладацького складу вищих навчальних закладів (ВНЗ), адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді.

Реалізація стратегії виховної роботи у ХКТЕІ здійснюється згідно пункту 4 ст. 26 ЗУ «Про вищу освіту»: «формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння мислити і самоорганізовуватись в сучасних умовах», а також положень статті 28, де, з-поміж іншого вказано, що одним із вагомих завдань ВНЗ є провадження культурно-просвітницької діяльності.

Виконання завдань виховної роботи у звітному періоді передбачало наступні пріоритетні напрями: організаційна робота; робота з кураторами академічних груп; національно-патріотичне виховання; громадянсько-правове виховання; формування економічного, професійного (управлінського) мислення, моральне виховання; екологічне виховання; естетичне виховання; трудове виховання; інтелектуально-духовне виховання; фізичне виховання та утвердження здорового способу життя; реалізація заходів поза аудиторної виховної роботи, спрямованої на формування фахових компетенцій особистості; робота у мистецьких проектах та об'єднаннях; участь у заходах виховного спрямування у мистецьких, культурно-освітніх установах міста; співпраця з органами державної влади у реалізації соціальних, спортивно-масових, виховних ініціатив; виховна робота у гуртожитку інституту; розвиток та діяльність структури студентського самоврядування на принципах автономії, соціальної відповідальності, активності, демократичності;

робота психологічної служби інституту; висвітлення результатів виховної роботи та діяльності органів студентського самоврядування у засобах масової інформації, рефлексія напрацьованого досвіду та його узагальнення у відеоматеріалах, науково-практичних публікаціях; видання загальноінститутської газети «Студентський калейдоскоп».

Протягом навчального року плани, поточні питання, результати проміжного контролю, підсумки виховної роботи аналізуються і обговорюються на засіданнях Вченої ради інституту, ректорату, деканатів, методичного об'єднання кураторів академічних груп, засіданнях студентського Віче ХКТЕІ.

Розроблені концептуальні засади виховання студентів охоплюють головну мету, цілі і завдання виховної роботи, ідейне підґрунтя, основні напрямки і засоби досягнення мети; визначають, які соціально-етичні й духовні риси необхідно прищеплювати студентам вишу.

Також виховна робота зі студентами в нашому навчальному закладі орієнтується на кращі зразки досвіду українських та світових вищих навчальних закладів. Зокрема, значна увага приділяється вимогам нормативних документів Болонського процесу.

Головною метою виховання, на досягнення якої спрямовано зусилля професорсько-викладацького колективу, громадських організацій і угруповань, є формування цілісної і гармонійно розвиненої особистості з високою національною самосвідомістю. Така особистість – це насамперед громадянин української держави, її патріот, гуманіст, для якого пріоритетом є загальнолюдські й загальнодержавні цінності, це людина з високою фаховою підготовкою й широким світоглядом, розвинутим інтелектом, належним рівнем загальної, політичної та правової культури. Отже, ідеться про необхідність систематичного і цілеспрямованого виховання національного типу особистості, формування в неї національної свідомості і самосвідомості, завдяки чому досягається духовна єдність поколінь, наступність національної культури і безсмертя нації.

1.1.1. Принципи виховного процесу в Хмельницькому кооперативному торговельно-економічному інституті.

До принципів, на яких базуються цілі та завдання виховання, належать:

- гуманізм і толерантність, повага до студентів, їхніх ціннісних орієнтацій і переконань, політичних симпатій, релігійних уподобань;
- урахування індивідуальних нахилів і здібностей студентів, рівня їхнього інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіки курсу навчання і майбутньої спеціальності;
- партнерство як форма стосунків між викладачами і студентами, співпраця у розв'язанні питань навчання, відпочинку, побуту, широке використання можливостей профкому студентів та аспірантів, підтримка і стимулювання студентських ініціатив;
- єдність навчання, виховання та науково-дослідної роботи, що передбачає добросовісне виконання кожним студентом своїх функціональних обов'язків і громадських доручень, участь у науково-дослідній роботі та громадському житті групи, курсу, факультету;
- цілісність і системність виховного впливу на студентів ректорату, деканату, кафедр, інших структурних підрозділів, викладачів, профкому студентів та аспірантів;
- пріоритет загальнолюдських цінностей, їх органічне поєднання з цінностями національними.

1.1.2. Основні завдання, спрямовані на досягнення мети виховання.

Досягнення мети виховання передбачає розв'язання таких завдань:

- забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, власних і суспільних потреб та інтересів;
- ✓ розвиток світоглядної культури молодшої людини, її ціннісних орієнтацій і створення умов для вільного світоглядного вибору;
- ✓ формування патріотизму і національної свідомості, поваги та любові до України, шанування її історії та належне оволодіння державною мовою;
- ✓ розвиток інтернаціональних почуттів, створення умов для розширення і поглиблення знань про події у світі, специфіку життєдіяльності інших держав і суспільств, утвердження поваги до звичаїв, традицій, культури народів світу;

✓ професійне виховання, яке передбачає становлення юнаків і дівчат як досвідчених фахівців, котрі досконало володіють професійними знаннями, вміють творчо застосовувати їх на практиці, приймати нестандартні рішення, готових до роботи в умовах ринкових відносин;

✓ уведення молодих людей у світ господарського, соціального, політичного, культурного досвіду цивілізації і свого народу;

✓ виховання правової культури, а саме – з поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки, знання та додержання правових норм і принципів;

✓ формування моральної й естетичної культури, утвердження у свідомості молодих людей принципів загальнолюдської моралі, розвиток зрілих естетичних смаків, потреб та інтересів, вироблення вміння правильно оцінювати і творити добро та красу;

✓ охорона і забезпечення розвитку повноцінного фізичного, психічного та духовного здоров'я юнаків та дівчат;

✓ розвиток екологічної культури, розуміння необхідності гармонії між людиною і природою та її додержання на практиці, у тому числі в майбутній професійній діяльності студентів;

✓ формування навиків соціальної активності, творчої ініціативи, підприємництва та особистої відповідальності за прийняті рішення та вчинки;

✓ виховання потреби в активній протидії виявам антигромадської поведінки, правопорушень, бездуховності, аморальності;

✓ оволодіння результативними методами та навиками набуття нових знань, формування потреби у постійному інтелектуальному, духовному і моральному збагаченні та самовдосконаленні.

Виховна робота у ХКТЕІ несумісна з пропагандою насильства, жорстокості, міжнаціональної ворожнечі, людиноненависницьких теорій, поглядів, спрямованих на підрив державних інтересів України, та має світський характер.

1.2. Основні напрямки виховної роботи

Сучасний період розвитку суспільства в нашій незалежній державі Україна відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багате покоління людей. Це

обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього спеціаліста, який би зміг розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються:

а) використання педагогіки народознавства;

б) засвоєння студентами знань про Вітчизну, народ, його культуру і спосіб життя, вмінь та навичок у їх практичному застосуванні;

в) співробітництво викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності;

г) організація активної творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Кожен з напрямків виховної роботи спрямований на досягнення мети, розв'язання конкретних завдань і передбачає використання відповідних форм та методів роботи. Незмінна єдність, взаємодоповнюваність усіх видів виховання є важливою умовою результативності виховної роботи в цілому. Формування світоглядної культури передбачає збагачення і розвиток світогляду студентів як системи знань і переконань щодо навколишнього світу та свого місця у ньому, кристалізацію життєвих принципів особистісного буття, вироблення вміння обстоювати їх на практиці, виховання толерантності, поваги до людей, які мають інші світоглядні цінності.

Провідне значення у формуванні світоглядної культури студентів має належно організований навчальний процес, насамперед з дисциплін гуманітарної підготовки, як-от: філософії, історії України, релігієзнавства, соціології, психології та педагогіки, культурології, економічної теорії, політології та ін., а також дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки фундаментального та професійного циклу: політичної економії, історії економіки та економічної думки, економічної історії, менеджменту, маркетингу тощо. Важливе значення мають також залучення молоді до активного суспільного життя, виконання громадських доручень, особиста ініціатива й участь у підготовці та проведенні культурно-масових і громадсько-політичних заходів.

Процес формування світоглядної культури здійснюється на плюралістичній основі й передбачає вільне світоглядне самовизначення кожної молоді людини.

Реалізація зазначеного та основних завдань і принципів виховної роботи здійснюється в таких пріоритетних напрямках виховання:

1.2.1. Духовне та моральне виховання студента – це складна інтегральна система формування його особистісних якостей, які характеризують ступінь розвитку і саморозвитку моральних цінностей, переконань, мотивів, знань, умінь, почуттів і здібностей, що їх студент виявляє в різних ситуаціях морального вибору та моральної діяльності в порівнянні з тими високогуманними цінностями, принципами, правилами, які в сучасному соціокультурному середовищі заведено вважати нормативними або ідеальними. Таким вихованням забезпечується засвоєння студентами моральної культури суспільства, норм поведінки, міжлюдських стосунків, сприйняття їх як правил, що регулюють власну життєдіяльність, усвідомлення критеріїв добра і зла. У результаті морального виховання досягається єдність етичних знань, моральних почуттів та переконань і потреб у високоморальних вчинках. Важливим показником міри моральності особистості є ступінь зрілості її основних моральних рис, таких як совість, честь, гідність, доброта, відповідальність, сором, дисциплінованість, принциповість. Висока моральність – це завжди єдність слова і діла, чесність і порядність, сумлінне виконання людиною професійних, громадянських обов'язків, вірне служіння Україні. Втілюється моральність у конкретних вчинках, діях індивіда незалежно від сфери їх вияву.

У моральному вихованні поєднуються принципи і норми загальнолюдської моралі та національної моральної цінності. Моральне виховання пов'язане з правовим вихованням. Поєднуючись, вони забезпечують формування культури людської поведінки.

Студент є носієм певної моралі і виховується як під час навчально-виховного процесу, так і середовищем особистого буття. У зв'язку з цим важливу роль відіграють соціогуманітарні дисципліни, передусім етика, бесіди на моральну тематику, зустрічі з видатними особистостями, читання художньої літератури, неухильне додержання правил внутрішнього розпорядку. Значний потенціал морального впливу на студентів має первинна профспілкова організація студентів, клуби за інтересами .

Отже, у процесі організації життєдіяльності студентів у культурно–освітньо–виховному просторі сучасного вищого навчального закладу складається система цілей, які орієнтують педагогічний персонал на розвиток виховання студента передусім як громадянина, як фахівця, як високоморальної, інтелігентної, творчої, конкурентоспроможної особистості, як культурної людини.

Виховання студента як *громадянина* передбачає становлення патріота, тобто людини з активною громадянською позицією, орієнтованої на демократичні цінності та свободи, здатної до захисту права та виконання своїх громадських обов'язків, відображених у Конституції України.

Виховання студента як *фахівця* орієнтовано на розвиток:

- глибокої зацікавленості, любові до вибраної професії, професійної самосвідомості, ерудиції та компетенції;
- усвідомлення професійного інтересу й відповідальності,
- здатності ставити творчі та ефективно розв'язувати професійні завдання у вибраній сфері професійної діяльності,
- готовності приймати нестандартні рішення;
- відкритості для нових досягнень науки, техніки і практики.

Важливу роль у цьому процесі відіграє особистість викладача, насамперед дисциплін фахового спрямування.

Виховання студента як *високоморальної особистості* має на меті розвиток:

- високого рівня моральних чеснот (чесності, обов'язку, відповідальності, доброзичливості тощо);
- моральної культури, включаючи розуміння високоморальних національних і загальнолюдських цінностей;
- гуманістичних поглядів, переконань і світогляду.

Виховання студента як *інтелігентної особистості* спрямовано на розвиток:

- високої культури спілкування та поведінки;
- високого рівня ерудиції;
- системності та критичного мислення;
- естетичної, художньої культури;
- прогресивних поглядів та переконань;
- толерантності й поважного ставлення до людей іншої національності та інших поглядів і переконань;

- кращих рис і традицій української інтелігенції.

Виховання студента як *творчої особистості* передбачає розвиток:

- методологічної, дослідницької культури;
- творчо–пошукових умінь та здібностей;
- здібностей як до індивідуальної, так і до колективної творчості у вибраній сфері професійної діяльності;
- здібностей до креативного, системного застосування знань у розв’язанні професійних теоретичних і практичних завдань.

Виховання студента як *конкурентоспроможної особистості* ставить за мету розвиток:

- працьовитості;
- стресостійкості;
- неперервного професійного саморозвитку;
- комунікативних і лідерських якостей;
- етично–правової відповідальності;
- уміння виконувати та завершувати роботу на високому якісному рівні;
- прагнення постійно підвищувати свій рівень інформаційної культури.

Інтеграція всіх наведених якостей уможливорює виховання студента як *культурної людини*, у зв’язку з чим велика відповідальність покладається на кафедри соціогуманітарних дисциплін.

1.2.2. Національне виховання – це історично обумовлена і створена самим народом система ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, спрямованої на організацію життєдіяльності молоді, виховання її у дусі природно–історичного розвитку матеріальної і духовної культури нації. Система виховання ґрунтується на ідеях національного світогляду, філософії, ідеології, а не на ідеях якогось учення чи якоїсь партії, громадсько–політичної організації. Національна система виховання ґрунтується на засадах родинного виховання, народної педагогіки, наукової педагогічної думки, що ввібрали в себе надбання національної виховної мудрості. Вона охоплює ідейне багатство народу, його морально–естетичні цінності, трансформовані в засобах народної педагогіки, народознавства, принципах, формах і методах організації виховного впливу на молодь (теоретичний аспект), а

також постійну і систематичну виховну діяльність сім'ї, державних і громадських навчально-виховних закладів, осередків (практичний аспект).

Національне виховання ґрунтується на таких фундаментальних принципах, як природовідповідність, народність, етнізація виховання, гуманізм, демократизм, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу, поєднання педагогічного керівництва із самодіяльністю студентів, реалізація народознавчого, людинознавчого й особистісного підходів у процесі навчання і виховання та ін.

1.2.3. Патріотичне виховання – його метою є формування у студентів поваги та любові до Батьківщини, відданості, готовності захищати, збагачувати особистою працею, максимально сприяти вивченню та досконалому володінню державною мовою. Принципово важливим є вивчення історії, культури, традицій, звичаїв України, кращих досягнень у галузях науки, освіти, техніки, мистецтва як минулого, так і сучасності. Патріотичне виховання здійснюється з урахуванням специфіки навчальних дисциплін на лекціях, семінарах, практичних заняттях та у позаурочний час.

Патріотизм – це поєднання знань, почуттів і дій. Патріотичне виховання не протиставляється, а органічно доповнюється національним та інтернаціональним вихованням. У процесі патріотичного виховання культивуються кращі риси української ментальності – любов до України, працелюбність, індивідуальна свобода, зв'язок із природою, щирість і доброта, гостинність, повага до рідних та ін. Істинний патріот – це завжди людина національно зріла.

Інтернаціональне виховання – це залучення молодих людей до економічних, політичних, соціальних, культурологічних та інших цінностей, створених народами світу, формування поваги до міжнародного суспільного досвіду, бажань і вмінь його переймати, допомагати представникам інших етносів, суспільств та держав у розв'язанні наявних питань і проблем. Однією з базових основ цього напрямку виховання є кількісне і якісне зростання обсягу знань студентів про інші етноси (народи), держави, суспільства, їхні досягнення у різних сферах людської життєдіяльності. Важливо під час навчального процесу постійно наголошувати на інтернаціональному характері науки, звертати увагу на співпрацю народів і держав у розв'язанні проблем глобального характеру.

Важливе значення для формування у молодих людей інтернаціональних почуттів має вивчення іноземних мов, упровадження в навчальний процес європейських технологій навчання і критеріїв оцінок знань, стажування та участь у міжнародних конференціях, співпраця ХКТЕІ з провідними вищими навчальними закладами України та інших держав, виступи перед студентами викладачів, які працювали або стажувались за кордоном, лекції іноземних фахівців, проведення тематичних «круглих столів», відвідування виставок, на яких репрезентовані новітні досягнення іноземних науковців, фахівців, фірм, підприємств у галузях освіти, науки, техніки та технології.

Інтернаціональне виховання органічно доповнює патріотичне виховання, допомагає глибше усвідомити місце і роль України у світі, чіткіше визначити шляхи її інтеграції у європейське і світове співтовариство.

1.2.4. Правове виховання – це формування соціально зрілої, відповідальної поведінки юнаків та дівчат на основі знань, норм і принципів чинного законодавства України, поваги до прав і свобод інших людей, шанобливого ставлення до державних символів. Правова культура особистості невід’ємна від активної протидії особам, організаціям і установам, що порушують закони, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України, завдають збитків державі та її громадянам.

Важливим складником цього напрямку виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін, пропагандою чинного законодавства викладачами, організацією зустрічей студентів і співробітників з працівниками правоохоронних органів, проведенням «круглих столів», вечорів запитань і відповідей, виставок тематичної літератури. Організаційно правова освіта здійснюється передусім викладачами кафедр правових дисциплін.

Важливим засобом правового виховання в ХКТЕІ є створення атмосфери вимогливості щодо сумлінного виконання студентами своїх функціональних обов’язків, додержання положень і правил внутрішнього розпорядку, наказів ректора, розпоряджень деканів.

В організації та проведенні заходів із правового виховання беруть участь студентська юридична клініка, первинна профспілкова організація студентів.

1.2.5. Трудове виховання – має на меті формування любові до праці та потреби в ній, потреби в набутті знань і вмінь професійно здійснювати діяльність, реалізовувати через неї свої нахили і здібності, виконувати свої обов'язки професійно, відповідально, якісно. Трудове виховання ефективно впливає на становлення і розвиток волі, здатності цілеспрямовано переборювати труднощі, що виникають на життєвому шляху людини, сприяє усвідомленню цінності праці та її провідної ролі в утвердженні індивіда у суспільстві і розвитку суспільних відносин, учить правильно організовувати трудовий процес, творчо, ініціативно та зацікавлено ставитись до самої праці, її результатів, до людей, які люблять і вміють працювати.

Трудове виховання здійснюється передусім через залучення студентів до конкретних видів діяльності. Основний вид праці студентів – навчання. Належно організований навчальний процес спонукає студентів до цілеспрямованого набуття знань і досвіду, сумлінного виконання своїх обов'язків, оволодіння вибраною професією. Формування поваги та любові до праці і потреби в ній відбувається також через залучення студентів до інших видів діяльності, зокрема громадсько-політичної, науково-дослідної, самоврядної, художньої самодіяльності, спортивних змагань, суспільно корисної праці.

Важливу роль у трудовому вихованні відіграють ректорат, деканат, кафедри, наукове студентське товариство, центр «Перспектива», первинна профспілкова організація студентів. Оволодіння студентами спеціальними дисциплінами, навчальними курсами «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці» допомагає формувати культуру праці, слідувати у цій сфері законам розвитку людини, природи і суспільства.

1.2.6. Професійне виховання – взаємозв'язане з трудовим вихованням та є його логічним продовженням. Суттю професійного виховання є становлення студента як фахівця. Розв'язанню даного завдання підпорядковується діяльність усіх структурних підрозділів ХКТЕІ перш за все – ректорату, деканатів, кафедр та кураторів груп і кожного викладача.

Навчальний процес є основною ланкою професійного становлення студента. Тому принципово важливо поєднувати теорію і практику, з найбільшою ефективністю передавати студентам необхідний обсяг знань і вмінь, навчити їх систематично працювати

над собою, вміло користуватися набутими знаннями в ринковій економіці. Лекції, практичні заняття, зустрічі з фахівцями, самостійні заняття в бібліотеці, науково-дослідна робота, підготовка курсових і дипломних робіт – далеко не повний перелік форм роботи на шляху професійного становлення молодих людей. Важливою в цьому процесі є особистість викладача, передусім дисциплін фахового спрямування. Одним з складників професійного становлення є оволодіння знаннями та навиками роботи з людьми, психологічна готовність працювати в ринкових умовах та відповідати за результати своєї роботи. Результатом професійного виховання є любов і повага до вибраної професії, глибокі та різнобічні фахові знання і вміння, творчий підхід індивіда до розв'язання наявних проблем, готовність приймати нестандартні рішення, особиста відповідальність за справу, відкритість для нових досягнень науки, техніки і практики.

Організують та здійснюють заходи з цього напрямку студентський бізнес-інкубатор, клуб англійської мови, німецький дискусійний клуб та первинна профспілкорова організація студентів.

1.2.7. Естетичне виховання – покликано забезпечувати становлення і розвиток у студентів відчуття, розуміння і потреби у красі, усвідомлення необхідності жити і творити за її законами, з позицій естетичних правил оцінювати явища і процеси навколишньої дійсності. Естетичне ставлення людини до світу пов'язане з емоційним переживанням, насолодою від сприйняття об'єктів, які розглядаються як довершені, гармонійні, прекрасні. Свідомість молодих людей – це відкрите поле для сприйняття різноманітних, нерідко суперечливих, естетичних ідей, поглядів і теорій. Найважливішими завданнями цього напрямку виховання є вироблення зрілих естетичних смаків, уміння відрізнити насправді естетичні цінності від хибних, надуманих, формування потреби в естетизації умов праці та проживання. Також необхідно навчити юнаків і дівчат працювати і спілкуватися з іншими людьми красиво, діставати естетичне задоволення від результатів діяльності.

Формування естетичної культури студентів відбувається як у процесі навчання, так і в позанавчальних час. Теоретичним підґрунтям естетичного виховання є дисципліни соціогуманітарного спрямування, передусім історія, філософія, естетика, соціологія, психологія, культурологія. Чуттєво-емоційна компонента значною мірою реалізується через участь студентів у художній

самодіяльності, гуртках і студіях, заходах, естетичне оформлення результатів праці студентів, відвідування театрів, виставок, музеїв, зустрічі з діячами літератури і мистецтва, проведення творчих вечорів, читання художньої літератури та поезії, слухання музики. Значну роль в естетичному вихованні відіграють національні естетичні традиції, народна творчість (фольклор, декоративно-прикладне мистецтво, архітектура та ін.).

1.2.8. Виховання культури поведінки та спілкування спрямоване на набуття сукупності усталених морально–естетичних і соціально значущих якостей особистості, які виявляються в повсякденному житті та умінні співіснувати з іншими людьми.

Виховання культури поведінки ставить за мету засвоєння моральних вимог суспільства, закріплених у нормах, принципах та ідеалах, та їх інтеграцію в особистий досвід. Культура поведінки охоплює:

- зовнішній вигляд;
- автономність та ролі;
- імідж і презентація;
- стиль життя і репрезентування себе.

Виховання культури спілкування, у свою чергу, передбачає формування таких якостей:

- гуманності, толерантності;
- уміння передбачати морально–психологічні наслідки своєї поведінки;
- здатності до компромісів.

1.2.9. Виховання культури навчальної та науково-дослідної діяльності розглядається як цілісна, багатовимірна, багаторівнева, відкрита особистісно- й ціннісно-орієнтована система творчої самореалізації, саморозвитку, самовиховання, заснована на інтеграції логічних, інтуїтивних, евристичних, рефлексивних, емпатійних компонентів.

До найбільш ефективних педагогічних технологій, які забезпечують саморозвиток і самовиховання студентів, належать:

- технологія проблемно–пошукового навчання;
- особистісно–орієнтовані технології організації навчально–виховної діяльності студентів;
- тренінги творчого саморозвитку, особистісного зростання, релаксації, аутотренінгу;

- ігри–дослідження;
- суб’єктно–орієнтовані дослідні практикуми;
- інформаційні технології.

1.2.10. Виховання інформаційної культури у загальному розумінні – це виховання у сфері культури, пов’язаної із функціонуванням та користуванням інформацією в суспільстві.

Модель інформаційної культури особистості становлять три компоненти:

- *когнітивний блок* (Інтернет–грамотність; навички поведінки з інформацією; уміння організувати пошук необхідної інформації; уміння працювати з відібраною інформацією: структурувати, систематизувати, узагальнювати, подавати у вигляді, зрозумілому іншим людям; уміння спілкуватися з іншими людьми за допомогою сучасних засобів інформації тощо);

- *емоційно-ціннісний блок* (зміст інформаційних потреб та інтересів; мотиви звернення до різних джерел інформації та пов’язані з ними очікування; ступінь задоволення інформаційних потреб, самооцінка інформаційної компетентності тощо);

- *праксеологічний блок* (способи пошуку та канали одержання необхідної інформації; інтенсивність звернення до різних джерел інформації та їх характеристика; застосування одержаної інформації в різних сферах своєї діяльності; способи розповсюдження нової інформації, форми діяльності в Інтернеті тощо).

Виховання інформаційної культури починається з формування інформаційної складової – знань. Саме вони, трансформуючись далі в уміння і навички, закладають основу когнітивного блоку, а потім безпосередньо впливають на рівень інформаційної культури студентів. Інформаційна культура студентів стає визначальним фактором їхньої майбутньої трудової діяльності.

1.2.11. Екологічне виховання – спрямовано на утвердження у свідомості студентів знань про природу як єдину основу життя на Землі, переконань про необхідність гуманного ставлення до неї, особисту відповідальність за майбутнє, формування вміння здійснювати діяльність, дбайливо оберігаючи довкілля.

І хоч основні спеціальності у ХКТЕІ не мають прямого стосунку до екологічної, нормативні курси все ж мають викладатись зі спеціальним акцентуванням уваги на екологічних питаннях. В

екологічному вихованні беруть участь усі викладачі, куратори студентських академічних груп I курсу, первинна профспілкорова організація студентів.

Принципово важливим аспектом екологічного виховання є усвідомлення студентами потреби робити у процесі майбутньої професійної діяльності все від них залежне для забезпечення екологічно чистих умов виробництва.

1.2.12. Фізичне виховання – це розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їхніх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності. Даний напрям виховання охоплює пропаганду здорового способу життя і конкретну діяльність, спрямовану на фізичне вдосконалення та фізичне загартування молоді. У сучасних умовах вкрай важливою є робота зі студентами щодо роз'яснення шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, куріння; також необхідно проводити профілактичні заходи щодо запобігання різноманітним захворюванням.

Фізичне виховання здійснюється на заняттях із фізичної культури, через участь юнаків і дівчат у роботі спортивних секцій, клубів, під час спортивних змагань, туристичних походів.

1.3. Організація виховної роботи

У ХКК ХКТЕІ та ХКТЕІ створено систему виховної роботи, що дає можливість охоплювати виховним впливом усіх студентів – від першого курсу до останнього, здійснювати виховний процес як у навчальний, так і в позанавчальний час. Виховання студентів забезпечується через діяльність усіх структурних підрозділів – від студентської академічної групи до ректорату.

1.3.1. Первинна профспілкорова організація студентського самоврядування як фактор удосконалення виховного процесу

Дана форма є особливою для самостійної громадської діяльності студентів і аспірантів у реалізації функцій управління життям студентського колективу згідно з цілями та завданнями, які постають перед ними. Вона є елементом загальної системи управління виховним процесом у ВНЗ та передбачає максимальне врахування інтересів та потреб студентів на основі вивчення громадської думки і конкретних ініціатив.

Можна узагальнити такі основні завдання студентського самоврядування:

- формування у студентів відповідального і творчого ставлення до навчання, громадської діяльності та суспільно корисної праці;

- сприяння оволодінню кожним студентом навичками продуктивної самостійної роботи й наукової організації праці, всебічному розвитку особистості завдяки долученню до різних видів діяльності;

- забезпечення принциповості, об'єктивності та компетентності в реалізації прав студентів;

- формування у членів колективу на основі самостійності навичок прийняття рішень з питань студентського життя, активної життєвої позиції, навичок управління державними і громадськими справами;

- виховання у студентів почуття господаря у своєму навчальному закладі, поваги до закону, норм моралі та правил спільного проживання;

- створення умов нетерпимості до правопорушників, пияцтва та інших антисуспільних виявів;

- надання допомоги адміністрації, професорсько-викладацькому складу в організації та вдосконаленні навчально-виховного процесу (через своєчасний всебічний аналіз якості знань студентів, причин низької успішності тощо);

- пошук і організація ефективних форм самостійної роботи студентів;

- активізація діяльності громадських організацій у ВНЗ, надання допомоги в реалізації її статутних цілей і завдань;

- організація вільного часу студентів, сприяння всебічному розвитку особистості кожного члена студентського колективу;

- організація системи вивчення громадської думки студентів з найважливіших питань життя ВНЗ та створення умов, за яких забезпечується участь кожного зацікавленого студента в обговоренні проблем, прийнятті та виконанні рішень;

- збереження бібліотечного, аудиторного, житлового фонду, фонду гуртожитків, спортивних споруд та інвентарю тощо;

- установа та підтримка контактів з молодіжними організаціями різних ВНЗ України та інших країн.

Студентські громадські організації разом з адміністрацією інституту намагаються максимально враховувати інтереси та реалізувати ініціативу студентів. Вони беруть на себе деякі важливі функції у виховній роботі та значною мірою «розвантажують» адміністрацію інституту від низки проблем у сфері організації дозвілля як однієї з ефективних форм виховного процесу, котра охоплює велику кількість студентів разом із професорсько-викладацьким складом (чим забезпечується зв'язок поколінь) і враховує різноманіття інтересів (інтелектуальні ігри, спортивні заходи, фестивалі художньої самодіяльності тощо).

1.3.2. Роль кураторів академічних груп

Завдання інституту кураторства в сучасних умовах – допомогти розібратись і організувати, а не нав'язувати погляди, не підміняти студента в його діяльності. Важливим є також те, щоб робота кураторів не йшла в розріз зі студентським самоврядуванням, а доповнювала б його, утворюючи єдину демократичну виховну систему. Особливо потрібна допомога куратора у взаємодії студентів із численними структурами і службами, які здійснюють навчальну й позанавчальну діяльність, в організації спеціальних заходів, особливо загальноінститутського характеру.

Найважливішими напрямками діяльності кураторів є:

- адаптація першокурсників до нових умов навчання;
- допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля;
- допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей.

Отже, найважливішим завданням удосконалення роботи куратора є допомога студентам в організації таких заходів, які дозволили б глибоко усвідомити, зрозуміти, відчутти і сприйняти традиції інституту, його ціннісні орієнтації, ті стосунки і норми, які традиційно лежать в основі відносин і взаємодій у цьому навчальному закладі та за його межами (знайомство з історією інституту, участь у загальноінститутських заходах, організація екскурсій і зустрічей з видатними особистостями тощо).

Удосконалення діяльності кураторів передбачає також цілеспрямовану роботу за такими напрямками:

- проведення з кураторами спеціальних тренінгів і семінарів, на яких вони одержують інформацію про вікові особливості студентів, про результати діагностики їхніх індивідуальних якостей та інтересів, про специфіку взаємодії зі старшими студентами, про нові методи та підходи у сфері консультивання і підтримки студентів;

- організація у виші спеціальної діагностичної й консультативної служби для кураторів і викладачів з метою постійної підтримки і розв'язання складних професійних ситуацій;

- регулярне проведення кураторських міжвузівських нарад за участі адміністрації ВНЗ для окреслення та розв'язання загальних проблем;

- організація на базі інституту міжвузівських конференцій з питань удосконалення роботи кураторів та обміну досвідом роботи в даній сфері;

- видання пам'ятки та методичних рекомендацій для допомоги кураторові з оновленою інформацією про особливості роботи зі студентами.

2. ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРАТОРА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

2.1. Загальні положення

2.1.1. Інститут куратора студентської навчальної групи – одна з основних форм участі професорсько-викладацького складу навчального закладу в навчально-виховній роботі серед студентів, в наданні їм допомоги на початковому етапі навчання у виші, адаптації студентів до нових умов навчання й життя.

2.1.2. Робота куратора із студентською групою – це система щодо організації життєдіяльності колективу навчальної групи, відповідної загальним цілям і задачам навчання й виховання у ВНЗ; щодо педагогічної допомоги в індивідуальному розвитку і саморозвитку молодшої людини.

2.1.3. Свою роботу куратор навчальної групи здійснює відповідно до Конституції України, закону «Про вищу освіту», «Про державну молодіжну політику», Статуту навчального закладу, Положення про студентський гуртожиток, Правила внутрішнього розпорядку, Положення про періодичну атестацію студентів та інших документів, що регламентують проведення навчально-виховного процесу тощо.

2.1.4. Куратором академічної групи може бути викладач, який користується авторитетом, відзначається високими моральними якостями, володіє необхідною педагогічною майстерністю і організаторськими здібностями та може забезпечити позитивний виховний вплив на студентів.

2.1.5. Куратор здійснює свою діяльність у взаємодії з кафедрами, цикловими комісіями, факультетами, психологічною службою, молодіжними суспільними організаціями, колегіальними органами студентського самоврядування, іншими структурними підрозділами ВНЗ, викладачами, батьками студентів тощо.

2.2. Цілі та задачі кураторів

2.2.1. Основна мета роботи куратора – створення морально-психологічних і організаційних умов для саморозвитку особи, виховання культурних, політично зрілих, висококваліфікованих фахівців з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей, психофізичних та інтелектуальних здібностей.

2.2.2. Основні задачі куратора:

- Надання студентам допомоги в адаптації (1 курс) до умов навчання у виші й проживання в студентському гуртожитку (ознайомити студентів з історією і традиціями ВНЗ, дати необхідні відомості про бібліотеку, поліклініку, організацію спортивно-масової роботи та колективи художньої самодіяльності тощо);

- Роз'яснювати студентам їхні права й обов'язки, передбачені Конституцією України, Законом про вищу освіту, Статутом ВНЗ і Правилами внутрішнього розпорядку вишу;

- Доводити до відома студентів правила поведінки у навчальному закладі та за його межами, у гуртожитку, в побуті тощо.

- Брати участь у поселенні студентів у гуртожиток й регулярно відвідувати їх;

- Покращення навчальної і побутової дисципліни студентів, виховання добросовісного ставлення до навчання, готовності до праці, професійної мотивації;

- Виховання у студента високої відповідальності перед суспільством і державою, його становлення як громадянина, патріота, професіонала і сім'янина;

- Формування відчуття корпоративності, згуртованості за навчальну і суспільну роботу, розвиток у студента етичних норм поведінки, етичних якостей;

- Залучення студентів навчальної групи до активної участі в суспільній, культурній і спортивно-масовій роботі, студентській науково-дослідній роботі, розвиток творчих здібностей кожного студента;

- Формування у студентів установок на здоровий спосіб життя, профілактика негативних явищ серед студентської молоді: паління, алкоголізму, наркоманії;

- В цілях розвитку студентського самоврядування прагнути залучати до суспільно-корисної праці кожного студента групи, відповідно до запитів студентів допомагати організовувати зустрічі з цікавими людьми, кваліфікованими фахівцями, керівниками, ветеринарами війни і праці тощо;

- Складати спільно з активом групи план роботи, затверджувати його на загальних зборах групи, систематично інформуючи групу про виконання плану;

- Упровадження демократичних принципів управління групою, орієнтованих на перехід до самоврядування, розвиток

організаторських якостей, виявлення неформальних лідерів, формування ядра групи;

- Перехід функції куратора щодо управління навчальною групою до студентського активу.

2.3. Права кураторів

2.3.1. Куратор має права, що забезпечують покладені на нього обов'язки, а саме:

- Мати доступ до відомостей про студентів, що міститься в документації навчальної частини і студентському відділі кадрів;

- Брати участь у вирішенні питань матеріального, морального заохочення студентів, визначення дисциплінарних стягнень, призначення стипендій та інших питань навчання і побуту студентів;

- Встановлювати контакт із батьками студентів і членами їхніх сімей;

- Долучати викладачів та співробітників вишу до проведення виховних заходів у групі.

2.4. Організація і управління роботою куратора

2.4.1. Загальне керівництво роботою куратора у ВНЗ, її координацією здійснює Виховна рада вишу на чолі з проректором із навчально-виховної, педагогічної та соціальної роботи.

2.4.2. У навчально-наукових інститутах, факультетах, відділеннях роботу куратора очолює й організовує директор інституту, декан факультету через заступника декана факультету з виховної роботи, на кафедрі – завідувач кафедрою, завідувач відділення. Вони несуть відповідальність за стан роботи кураторів на факультеті, відділенні, створюють необхідні умови для роботи викладачів-кураторів, надають організаційно-методичну допомогу й здійснюють контроль за їхньою роботою, заслуховують звіти кураторів на Виховних Радах навчально-наукових інститутів, факультетів і засіданнях кафедр / циклових комісій.

2.4.3. Куратор студентської групи призначається і звільняється від обов'язків наказом ректора після затвердження кандидатур на Раді навчально-наукового інституту, факультету з представленням завідувачів кафедрами, головами циклових комісій та завідувачами відділень. Куратор призначається на весь період навчання групи у виші.

2.4.4. Управління навчальною групою куратор здійснює через студентський актив (старости, профорга тощо).

2.4.5. Зміст роботи куратора відображається в «Журналі куратора», який є основним звітним документом із кураторської діяльності викладача.

2.4.6. Підсумки роботи кураторів підбиваються деканатом / навчальною частиною відповідно до критеріїв оцінки роботи кураторів.

2.4.7. Згідно результатів роботи за навчальний рік викладачі-куратори, які досягли кращих результатів, деканатом /навчальною частиною представляються до заохочення ректорату ВНЗ.

2.4.8. Критерієм ефективності роботи кураторів є:

- Успішність, трудова і побутова дисципліна студентів групи;
- Сформованість у студентів особистих якостей: громадянськості, патріотизму, моральності, колективізму, працьовитості, установок на здоровий спосіб життя;
- Високий рейтинг за підсумками участі студентської групи у заходах суспільно-політичної і патріотичної спрямованості;
- Ступінь активності студентів у справах колективу групи, суспільного життя факультету, відділення, творчих об'єднаннях і спортивних секціях.

3. Загальні рекомендації щодо планування та організації роботи куратора

3.1. Основні завдання організаційно-виховної роботи куратора

Сучасний період розвитку суспільства в нашій державі відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багату генерацію. Це обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього спеціаліста, який зміг би розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються: а) використання педагогіки народознавства; б) засвоєння студентами знань про Батьківщину, народ, його культуру і спосіб життя, умінь та навичок у їх практичному застосуванні; в) співпраця викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності; г) організація активно-творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Одним з основних завдань системи виховної роботи в академічній групі студентів є планування, яке являє собою розробку системи заходів, спрямованих на реалізацію мети, завдань національного, громадянського та патріотичного виховання студентської молоді. Процес організаційно-виховної роботи у вищих навчальних закладах України не може бути стихійним, він передбачає співпрацю, співдружність викладача-наставника і студентів. Робота наставника академічної групи студентів обов'язково повинна мати плановий характер.

Приблизну схему заходів організаційно-виховної роботи куратора академічної групи студентів можна подати в такому вигляді:

- ❖ знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори);
- ❖ відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць), наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо;

❖ обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.);

❖ індивідуальна робота;

❖ зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці;

❖ екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо;

❖ участь у спортивних змаганнях факультету, інституту і за його межами;

❖ участь у факультетських, загальноінститутських заходах, художній самодіяльності;

❖ планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами;

❖ складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи).

План організаційно-виховної роботи, який органічно поєднує процес навчання й виховання, складається наставником академічної групи за участі групи, активу, кожного студента на навчальний рік за календарним принципом. (Зразки приблизного плану роботи куратора див. у додатках.)

Складність процесу становлення колективу академічної групи має об'єктивні причини, головна з яких – переважно індивідуальний характер основних видів діяльності студента. Тож необхідно, щоб члени групи були поставлені в такі умови, які б стимулювали формування психологічної і поведінкової єдності групи, щоб саме організація життєдіяльності об'єктивно ставила її членів у відносини відповідальної залежності.

Великі можливості в цьому плані закладені в ідеї змагання, яке є не тільки засобом розвитку творчої ініціативи й активності особистості, засобом залучення до управління справами колективу академічної групи, виховання високих моральних якостей, але й дійовим засобом зміцнення відносин співпраці, взаємодопомоги, дисципліни та організованості. У ХКТЕІ, як і в інших навчальних закладах освіти України, приділяється увага організації та розвитку

змагання студентів, причому центр цієї роботи переноситься в академічну групу. Щороку проводяться огляди-конкурси «Краща академічна група», «Студент року», «Кращий наставник академічної групи» та ін. При цьому на перший план висувається якість знань студентів, формування дієздатного колективу групи. (Положення про кращу академічну групу студентів див. у додатках.)

Особливу увагу у виховній роботі треба звернути на роботу кураторів зі студентами першого курсу.

3.2. Методика проведення виховного заходу куратором групи

1. Загальна характеристика форм виховання та їх класифікація

Аналіз педагогічної літератури і практики свідчить, що викладачі-початківці найбільше труднощів зустрічають *в організації виховної роботи з групою*. Це, перш за все, пов'язане з недостатніми знаннями теорії і методики виховної роботи і відсутністю педагогічних умінь планувати й організовувати виховну роботу. Подолання цих недоліків полягає не лише в більш якісному засвоєнні педагогічної теорії, але й в оволодінні комплексом послідовних і цілеспрямованих дій, спрямованих на організацію виховної діяльності. Поза практичною діяльністю подолати ці труднощі неможливо.

Форми виховання (виховної роботи) – це варіанти організації конкретного виховного процесу; композиційна побудова виховного заходу. Вони завжди взаємопов'язані зі змістом.

В педагогічній літературі і освітній практиці інколи використовують поняття: "**організаційні форми виховання**", "**виховні справи**", "**колективні творчі справи**". При цьому також мають на увазі спроби організації виховного процесу, спроби доцільної організації колективної та індивідуальної діяльності учнів. Широке розповсюдження одержало й визначення поняття "*виховний захід*".

Виховний захід – це організована дія колективу, спрямована на досягнення якої-небудь мети. Певний формалізм у вихованні, що домінує тривалий час у освітньому середовищі, викликав негативне ставлення до терміну "захід", бо він, як правило, означає виставу, де єдиною активною людиною фігурував викладач. Між тим, це поняття

може мати право на існування, якщо в процесі здійснення виховних дій у певній формі (захід) відбувається серія підготовлених і взаємопов'язаних дій, які заздалегідь сплановані і спрямовані на реалізацію виховної мети і, в процесі яких, у студентів формуються передбачувані новоутворення або розвиваються раніше набуті. В процесі їх колективного планування, підготовки і проведення, створюється обстановка спільної творчості, пошуку спільної колективної справи, радісного чекання і переживання. Це сприяє розвитку особистості, колективу, колективних стосунків.

Виховний захід повинен реалізуватися як цілеспрямована взаємодія куратора з кожним студентом, студентською групою в цілому, спрямована на вирішення визначених виховних завдань. У цьому випадку саме виховний захід є формою виховної діяльності, в якій цілеспрямовано поєднані окремі спроби її організації, що містять у собі мету, завдання, зміст, методи, засоби і прийоми.

В процесі цієї діяльності цілеспрямовано створюються такі виховні ситуації в життєдіяльності колективу, які своїм змістом та емоційними виявами діють на особистість студента і тим самим сприяють вирішенню виховних завдань. Роль куратора – науково обґрунтовано керувати цим процесом, цілеспрямовано створювати і конструювати ситуації, які є складовими клітинами виховного заходу.

Як відзначає І.П.Підласий: "Виховний захід — це сукупність різноманітних виховних впливів з відповідними матеріальними і духовними умовами, що підпорядковані єдиній комплексній виховній меті, таких, що взаємодіють між собою і утворюють єдине ціле". Система виховних заходів утворює виховний процес, подібно до того, як процес навчання складається з окремих уроків. **Виховний захід – це відрізок виховного процесу.**

Однак, останнім часом багато педагогів відзначають невідповідність цього поняття фактичній сутності виховної роботи; "захід" – передбачає певну фрагментарність, розрізненість педагогічних дій, несумісність з комплексним підходом. Процес виховання, що має характер формально пов'язаних між собою виховних заходів, компаній, не може бути успішним.

На думку І.П.Підласого, системність, комплексність, послідовність, неперервність виховання краще передає поняття "**виховні справи**", якому останнім часом надають перевагу теоретики і практики. **Виховна справа – це вид (форма) організації**

і здійснення конкретної діяльності вихованців. Головною і найсуттєвішою рисою виховної справи є необхідність, корисність, реалізацію. Виховний процес складається з ланок неперервних виховних справ.

Виховні справи мають колективний і творчий характер і називаються **колективними виховними справами (КВС) або колективними творчими справами (КТС)**. Колективні творчі справи, як відзначає один з їх засновників І.П.Іванов, – це спосіб організації яскравого, сповненого працею і грою, творчістю і товариськістю, мрією і радістю життя і, разом з тим, найважливіший виховний захід. У виховних справах зливаються форми, засоби і способи взаємодії вихователів і вихованців.

Основою виховних справ слугують два підходи – діяльнісний і комплексний. Перший потребує організації різноманітних видів діяльності студентів: пізнавальної, трудової, громадської, художньої, спортивної, ціннісно-орієнтаційної і вільного спілкування, а другий – органічного поєднання всіх видів діяльності. Діяльнісний підхід вказує напрямок виховання, а комплексний визначає характер його змісту.

У будь-якій виховній справі виділяють наступні етапи:

- 1) визначення мети і завдань (аналіз ситуації, формування домінуючої і допоміжних виховних завдань);
- 2) планування;
- 3) організація і підготовка;
- 4) безпосередня організація справи;
- 5) аналіз досягнутих результатів.

Ці етапи визначають основні дії педагога при організації виховного процесу.

Кожна з форм виховної роботи вирішує цілком певні виховні завдання, використовуючи при цьому ті чи інші важелі розвитку особистості, інтереси та потреби школяра, формує на цій основі ті чи інші якості та вміння.

У процесі виховання форми виховної роботи повинні функціонувати в міцній взаємодії і забезпечувати досягнення єдиної мети. При цьому кожна з форм виховання передбачає єдність загального, особливого і одиничного.

Загальне обумовлене тим, що всі форми виховної роботи спрямовані на досягнення загальної мети — **виховання та розвиток особистості студента**. Спільність умов і мети визначає і спільність

різноманітних форм виховної роботи – всі вони ґрунтуються на основі поваги до особистості, що виховується, визнання її індивідуальності, прав і свобод; спираються на потенційні індивідуальні можливості, внутрішню активність студента в процесі його формування.

Особливе полягає в тому, що ті чи інші форми виховної роботи, як правило, здійснюються переважно в певному середовищі життєдіяльності (навчальний процес, позакласна робота, краєзнавство, туризм, спорт, мистецтво).

Специфічне, неповторне в організації і здійсненні виховної діяльності передбачає одиничне у змісті конкретної форми виховної роботи.

Осмислення одиничного і специфічного в змісті форм виховної роботи має важливе значення для планування та організації виховної роботи. Це допомагає адекватно визначити місце кожної з цих форм у побудові єдиної системи виховання, повніше й ширше використовувати можливості цієї форми, подолати практику дублювання та повторюваності форм виховної роботи, які ще зустрічаються. Це дозволяє визначити їх найбільш оптимальне поєднання, багатогранність форм, варіативність та ускладнення однієї й тієї ж форми. При цьому варто враховувати, що специфіка форми виховної роботи обумовлена тим, що кожна з них організує специфічну суспільно-цінну діяльність школяра і вони не повторюють одна одну, а доповнюють. Кожна із них спрямована на задоволення, розвиток певних здібностей та інтересів особистості студента. Специфіка форми полягає в тому, що саме у властивій їй організаційній діяльності з найбільшою повнотою можуть бути реалізовані інтереси і потреби студентів.

Багатогранність форм виховної роботи, їх система відповідають багатогранності внутрішнього світу особистості, її всебічному розвитку.

В педагогічній літературі немає єдиного підходу до класифікації форм виховної роботи. Найбільш поширеною є класифікація організаційних форм виховання в залежності від того, як організовані студенти: масові форми (участь всієї групи), гурткова (групова) форма та індивідуальна.

Заслуговує на увагу підхід до визначення форм виховної діяльності, пов'язаної з напрямками виховної роботи куратора. Наприклад, організації пізнавальної діяльності студентів найбільше

відповідають такі форми: *вікторина, аукціон знань, "Що? Де? Коли?", конкурс проєктів, конкурс ерудитів, інтелектуальний конкурс, ділові ігри, турнір риторів, наукові конференції учнів, конкурс винахідників та футуристів, різноманітні форми роботи з книгою (читацькі конференції та ін.) та ін.*

При реалізації завдань морального виховання і самовиховання широко використовуються такі форми: *круглий стіл, прес-конференції, диспути, вечори запитань та відповідей, бесіди на етичні теми, про самовиховання, огляд літератури з різноманітних питань, літературно-музичні композиції, акції милосердя, пошукова діяльність та ін.*

При організації естетичного виховання широко використовуються: *літературні та музичні вечори, "Час поезії", екскурсії в музеї та на виставки, прогулянки на природу, бесіди про музику та живопис, вечірки-патті, свята мистецтв, огляди журналів.*

При організації фізичного виховання широко використовуються: *ігри типу "Веселі старту", «», Козацький гарт», «Козацькі забави», малі олімпійські ігри, туристичні походи та естафети, зустрічі з представниками різних видів спорту, спортивні вечори, бесіди про гігієну, здоров'я та фізичну культуру.*

Складні й багатогранні завдання виховання можна вирішити тільки шляхом комплексного використання різноманітних форм організації виховного процесу. Чим різноманітніші за змістом форми організації виховного процесу, тим він ефективніший. Цю позицію чітко охарактеризував А.С.Макаренко. Він радив педагогам пам'ятати, що організаційна форма сама собою не може бути ні хорошою, ні поганою.

Яка б форма виховання не вибиралася, не можна обійтися без бесіди, розумного проникливого слова. Воно повинно бути *змістовним, дохідливим, емоційним, палким, переконливим і обов'язково пов'язаним з діяльністю, з практичною, конкретною справою самих студентів.* Дуже влучно про значення слова педагога сказав В.О.Сухомлинський: "Як не можна виховати працелюбство самими словами про працю, так не можна виховати його без серйозних, розумних слів".

2. Методика проведення аналізу, самоаналізу виховного заходу

Самоаналіз діяльності педагога під час підготовки та проведення виховного заходу:

1.Оцінювання педагогічного обґрунтування виховного заходу, доцільність цього проведення та обраної форми.

2.Визначення місця виховного заходу в системі навчально-виховної роботи групи, його зв'язку із навчальною та виховною діяльністю.

3.Оцінювання ступеня досягнення мети заходу.

4.Характеристика учасників заходу, охоплення їх активною діяльністю під час складання плану, підготовки та проведення заходу.

5.Оцінювання результативності виховного заходу, його пізнавальної та виховної цінності.

6.Оцінювання психологічного стану учнів під час підготовки і проведення заходу.

7.Визначення позитивних сторін та недоліків у проведенні заходу.

8.Висновки.

Структура виховного заходу

1.Формування мети.

2.Планування.

3.Проведення

4.Аналіз.

Основні вимоги до проведення виховного заходу

1.Чітка назва заходу та розуміння педагогом його мети.

2.Планування основних етапів заходу та визначення завдань кожного з них.

3.Організація підготовки заходу у відповідності до поставленої мети.

4.Визначення оптимального змісту заходу.

5.Вибір найбільш раціональних методів і прийомів виховного впливу на студентів на кожному етапі заходу.

6.Чіткість виховного заходу, оптимальний його темп.

7.Різноманітність і творчий характер діяльності студентів.

8.Психологічна обстановка:

- поведінка студентів, їх активність, зацікавленість, ставлення до заходу;
- поведінка педагога, його тон, ставлення до студентів, педагогічний такт, повага до самостійності думок, пропозицій, рішень учасників.

9. Взаємозв'язок заходу з іншими формами позакласної роботи зі студентами.

10. Доцільність обраної теми і форм роботи.

Аналіз проведення виховного заходу

1. Організація:

- чітка постановка теми, завдань, мотивація виховного заходу;
- готовність студентів;
- використання наочності;
- чіткість, організованість;
- оформлення приміщення;
- раціональне використання часу.
- залучення до активних форм роботи, що сприяють розвитку активності студентів,

2. Зміст

- логічність;
- актуальність теми;
- глибина висновків;
- зв'язок із життям студентів.

3. Методика

- характер діалогу;
- стимулювання учнів до дискусії;
- можливість відвертого обміну думками;
- врахування вікових особливостей студентів.

4. Психологічна обстановка

- поведінка студентів;
- педагогічний такт;
- активність, зацікавленість студентів.

5. Результати

- вирішення конкретних завдань.

6. Загальні висновки.

7. Рекомендації.

3.3. Роль психологічної служби ХКТЕІ у підвищенні ефективності виховної роботи

Вагоме місце у цілісній концепції виховної роботи ХКТЕІ займає психологічна служба. Головною функцією психологічної служби є забезпечення оптимальних соціально-психологічних умов для формування психічно зрілої, відкритої для засвоєння нового досвіду, високо адаптивної особистості, що орієнтована на самореалізацію і розвиток здібностей у особистісній та професійній площинах.

Методична проблема, над якою працює психологічна служба ХКТЕІ: «Розвиток особистості, соціально-психологічний комфорт освітнього середовища, професійна соціалізація студентства ХКТЕІ сьогодні – базові засади успішного особистісного та професійного майбутнього».

Напрацьований цілісний комплекс авторських тренінгових занять (проводяться практичним психологом у рамках виховних годин, за запитом кураторів, студентського самоврядування, старост груп), згрупованих у наступні блоки: «Ефективна комунікація»; «Командний дух»; «Лідерство = Успіх»; «Саморозвиток».

З метою науково-методичного забезпечення соціально-психологічного супроводу студентів психологічною службою ХКК ХКТЕІ розроблено низку навчально-методичних посібників.

Специфікою економічного ВНЗ України є загальна психолого-педагогічна підготовка студентів з наданням бакалавру економіки другої спеціальності «викладач економіки», що реалізує демографічну політику педагогізації суспільства, фундаменталізує підготовку фахівців для діяльності в системі «людина – людина», є способом подолання переважного технократизму мислення.

Створення психологічної служби відповідає загальноосвітній тенденції гуманізації освіти, сприяє впровадженню особистісно-орієнтованого підходу в навчально-виховний процес.

Завданнями психологічної служби ХКТЕІ є:

1. Підвищення психологічної культури всіх учасників навчального процесу, гуманізація їхніх взаємин.

2. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу через психологічну адаптацію студентів, оптимізацію

міжособистісних стосунків та сприяння розвитку особистісного та інтелектуального потенціалу студентів.

3. Психологічна підготовка студентів до професійної діяльності, формування професійних якостей майбутнього фахівця.

4. Сприяння формуванню у студентів здібностей до професійного, особистісного, соціального самовизначення, що забезпечує можливість свідомого та відповідального ставлення до власного життя.

5. Дослідження проблеми психічного здоров'я студентів, пропагування здорового способу життя, визначення психогенних факторів, організація профілактичних заходів.

6. Надання психологічної допомоги працівникам ХКТЕІ з питань життєдіяльності та міжособистісних стосунків.

Психологічна служба може запропонувати основні напрямки роботи консультанта психологічної служби з кураторами студентських груп, яка орієнтується на розширення професійної сфери викладача, урізноманітнення взаємодії «викладач – студент», зміну позиції викладача-куратора з традиційної авторитарно-педагогічної на позицію викладача-консультанта, що відповідає принципу педагогіки співробітництва.

Активні методи взаємодії (аналіз випадків, дискусія, мозковий штурм, рольова гра) мають бути збалансовані з «умовно-пасивними» - міні-лекція, розповідь, спостереження, самоаналіз.

Орієнтовним змістом роботи ми визначаємо такі питання:

1. Позиція консультанта та особистісна позиція.

2. Індивідуальні особливості студента.

3. Група, типологія групи.

4. Інформаційна база консультанта.

5. Професійне консультування, майбутня професія.

6. Міні-лекції для колег з питань нової літератури, проблем тощо.

Робота з кураторами та студентами академічних груп може передбачати організацію постійно діючого психологічного тренінгу на тему:

 «Розвиток згуртованості та формування командного духу в академічних групах ХКТЕІ».

 «Впевнена поведінка».

 Програма підвищення самооцінки та успіху у житті (4 заняття).

✚ Позитивне й негативне мислення: самооцінка та самовдосконалення;

✚ Заняття з елементами тренінг «Розвиток відповідальності».

✚ Заняття з елементами тренінгу «Розвитку ефективного спілкування».

✚ Заняття з елементами тренінгу «Розвиток навичок успішного спілкування».

✚ Заняття з елементами тренінгу «Розвиток навичок активного слухання»;

✚ Заняття з елементами тренінгу «Розвиток лідерських якостей серед студентської молоді ХКТЕІ».

✚ Заняття з елементами тренінгу «Розвиток організаторських здібностей»:

✚ «Мотиваційно-динамічна складова особистості: регуляція індивідуального потенціалу життєвих сил».

✚ «Арт-терапія, як засіб подолання тривожності».

✚ «Регуляція впливу емоцій на фізичний стан особистості».

✚ «Розвиток вміння контролювати свої емоції у стресових ситуаціях».

✚ Толерантність: об'єднуємо зусилля (до Міжнародного дня толерантності).

✚ «Формування мотивації навчальної діяльності».

✚ «Ключові складові компетентності у процесі комунікації».

✚ «Вдосконалення культури поведінки у міжособистісних стосунках».

✚ «Позитивне мислення, як запорука самовдосконалення»

✚ «Розвиток організаторських здібностей».

✚ «Удосконалення культури поведінки у міжособистісних стосунках».

3.3. Задоволення потреб студентів в організації позааудиторної навчально-виховної роботи

У ХКТЕІ працює мережа гуртків та клубів – предметних, творчих, клубів за інтересами, в яких задіяні і працюють студенти першого – четвертого років навчання.

Таблиця 1

№ з/п	Назва гуртка	Курс	Керівник
1.	Літературна студія «Свічадо»	1-2	Льїнська Т. В., викладач української мови.
2.	Клуб інтелектуалів-ерудитів «Еврика»	1-4	Петрова А.І., к.і.н., ст. викладач кафедри суспільних дисциплін, Домбровська О. М., викладач циклової комісії права і суспільних дисциплін, керівник відділу студентських об'єднань.
3.	Школа ораторського мистецтва «Комунікативна креативність»	1-4	Мудракова О. В., викладач української філології, Кирилюк Ю. М., практичний психолог.
4.	Чоловіча вокальна асамблея	1-4	Козловська А.В., художній керівник
5.	Жіноча вокальна асамблея	1-4	Козловська А.В., художній керівник
6.	Хореографічний гурт-студія «Модерн»	1-4	Антоненко А. В., керівник гуртка
7.	Студентський хор «Прибузькі солов'ї»	1-4	Козловська А.В., художній керівник
8.	Дебатний клуб (мистецтво ведення диспуту)	1-4	Кирилюк Ю. М., практичний психолог, Пирог А. В., Голова студентського Віче.
9.	Пошуковий науковий гурток туристів-	3-4	Церклевич В. С., к.пед.н., проректор з науково-

	<i>краєзнавців «Хмельниччина історична»</i>		<i>педагогічної та виховної роботи.</i>
	<i>Волонтерське об'єднання студентського Віче ХКТЕІ</i>	<i>1-4</i>	<i>Домбровська О. М., викладач циклової комісії права і суспільних дисциплін, керівник відділу студентських об'єднань.</i>
	<i>Предметний гурток «Світ ІС»</i>	<i>3</i>	<i>Кашиперська О.В., викладач циклової комісії облікових і фінансових дисциплін.</i>
	<i>Предметний гурток «Фінансист»</i>	<i>2</i>	<i>Лопатовська О.О. викладач циклової комісії облікових і фінансових дисциплін.</i>
	<i>Предметний гурток «Комерсант»</i>	<i>2-3</i>	<i>Бузніцька І.В. викладач циклової комісії товарознавства маркетингу та організації торгівлі</i>
	<i>Предметний гурток «Зелений світ»</i>	<i>1</i>	<i>Гонтар В. Д., голова циклової комісії загальноосвітніх дисциплін.</i>
	<i>Предметний гурток «Фокус»</i>	<i>1</i>	<i>Перетятко І. М., викладач ц.к. загальноосвітніх дисциплін.</i>
	<i>Предметний гурток «Інтеграл»</i>	<i>1</i>	<i>Сердюк О. Ю., викладач циклової комісії загальноосвітніх дисциплін.</i>
	<i>Предметний гурток «Ресторатор»</i>	<i>3</i>	<i>Корнійчук Л. А., викладач циклової комісії організації виробництва та ресторанної справи.</i>
	<i>Предметний гурток «Das Wort»</i>	<i>1-3</i>	<i>Балабуст Н.Ю., викладач циклової комісії права та суспільних дисциплін.</i>
<i>19.</i>	<i>Предметний гурток «Мить історії»</i>	<i>1-2</i>	<i>Солтис Н. І., голова циклової комісії права і суспільних дисциплін.</i>

Крім цього, в інституті працюють спортивні секції з волейболу (чоловічого/жіночого), фут залу, спортивного багатоборства, шахів, баскетболу.

Упродовж кожного навчального року в ХКТЕІ проводиться більше 150 загальноузівських заходів виховного, соціально-гуманітарного, фахово-орієнтованого, культурно-мистецького спрямування.

У контексті організаційного забезпечення навчально-виховної роботи здійснюється:

- формування інформаційно-аналітичного банку даних з усіх аспектів виховання студентської молоді, що містить інноваційні програми та конкретні приклади досвіду реалізації програм виховання, результати соціологічних досліджень;

- проведення семінарів методичного об'єднання кураторів академічних груп, проблемних обговорень питань виховання студентської молоді;

- вдосконалення роботи творчих об'єднань інституту через створення та реалізацію нових науково-творчих проєктів, розвиток нових форм і методів діяльності тощо;

- сприяння роботі органів студентського самоврядування з питань реалізації соціальних, волонтерських проєктів, міжнародних і міжвузівських контактів, участі у засіданнях Української асоціації студентського самоврядування, моніторингу якості освіти, вивчення рівня соціально-психологічного комфорту у внутрівузівському середовищі, профорієнтаційної роботи;

- забезпечення комплексного підходу до формування здорового способу життя студентської молоді;

удосконалення основних напрямів виховної роботи та впровадження таких форм і методів виховання, які відповідали б інтересам студентства, сприяли розкриттю талантів, здібностей, розвитку кращих якостей особистості, сприяли конкурентоздатності випускників усіх напрямів підготовки.

Органи студентського самоврядування (керівний орган – студентське Віче, створений 2009 р.) є активними суб'єктами громадського життя навчального закладу, партнерами структурних підрозділів інституту в напрямках поліпшення навчальної та трудової дисципліни студентської молоді, організації профорієнтаційної роботи тощо. Студентське Віче ХКТЕІ є членом Всеукраїнської студентської ради, а його представник – керівником комітету з

розвитку студентського самоврядування Хмельницької області. Свідченням вагомих здобутків студентського самоврядування є здобуття його представниками упродовж 2009-2013 рр. призових місць на обласному та всеукраїнському етапах конкурсу «Кращий студент України».

В інституті працює методичне об'єднання кураторів академічних груп, на засіданнях якого розглядаються актуальні проблеми роботи з академічною групою: нормативно-правове поле діяльності куратора академічної групи, психолого-педагогічні аспекти позитивної міжособистісної внутрішньогрупової взаємодії, заходи сприяння адаптації у студентському середовищі, форми і методи роботи з соціально-вразливими категоріями студентів, питання формування фахової компетентності студентів, питання збереження контингенту студентів, актуальні соціальні та виховні проблеми сучасної вищої школи, а також здійснюється рефлексія набутого педагогічного досвіду, супервізії тощо.

Національно-патріотичне виховання у ХКТЕІ здійснюється на таких фундаментальних принципах як народність, етнізація виховання, гуманізм, демократизм, зв'язок виховання з життям та трудовою діяльністю народу, поєднання педагогічного керівництва із самоврядністю студентів, реалізація народознавчого, людинознавчого й особистісного підходів у процесі навчання і виховання тощо.

Виховна робота в академічних групах включає проведення низки заходів національно-патріотичного спрямування, зокрема: загальноінститутських урочистостей, концертів: до Свята знань – 1 вересня; випусків, Дня Соборності України (в українській етнонаціональній стилістиці); «День Св. Миколая – свято українства, щедрості, милосердя»; День захисника Вітчизни; День Перемоги; «Співець волі та любові», «Слово, пісне, думо Кобзарєва, ви – окраса й суть мого життя», «Титан національного духу» (відкриті виховні години, літературні читання, урочисті концертні програми за творчістю Т. Г. Шевченка, до річниць від дати народження); «Тарасовими шляхами» (авторський фільм-презентація з прозово-віршованим супроводом); вечорів історичної пам'яті: «Вшануємо подвиг сивочолих ветеранів, підпільників, партизанів – усіх, хто мир зберіг» (До дня партизанської слави); «Перлини української культури» (до річниць від дня народження відомих діячів, митців); відкритих виховних годин: Покрова – свято української військової

зв'язки; Уроки історичної пам'яті: «Річниця визволення Проскурова-Хмельницького від німецько-фашистських загарбників»; «Полум'я негасимого вогню» (день пам'яті жертв голодомору), День Чорнобильської трагедії тощо; День матері; зустрічей із видатними особистостями-патріотами України: зустріч студентів та викладачів із ветеранами Великої вітчизняної війни та ветеранами-активістами Проскурівського підпілля; «Тобі, рідне місто, присвячується» (зустріч із поетами Хмельниччини); проведення парадів, кавалькад, презентацій інституту на загальноміському рівні: Урочиста кавалькада до Дня міста; урочиста хода на вшанування жертв Голодомору; урочиста патріотично-військова хода на вшанування героїв Крут; участь співробітників інституту та студентства у загальноміському параді вишиванок до Дня незалежності; засідання-диспути наукового гуртка істориків-пошуковців: «Рух Опору: зародження, формування, принципи, дії. Політичні та ментальні відмінності Західної Європи та Радянського Союзу»; «Партизанськими стежками Хмельниччини» (історичний урок в ОУНБ ім. М.Островського); камерні творчі вечірки до Дня української писемності (із запрошенням регіональних представників газети «Дніпро»); «Я Вас люблю, як молодість свою» (історії кохання видатних українських поетів); вечір українського романсу; тематичні літературні читання; включення у проведення загальнообласного заходу – Свята урожаю.

Традиційно, у рамках щорічного конкурсу «Міс і Містер інституту» відбувається національно-патріотичний конкурс-презентація «Я – Українець! Я – Українка!», де демонструються етностили українського національного вбрання та хореографії; студенти спеціальності «Менеджмент» беруть участь у плануванні, проведенні, висвітленні у засобах масової інформації міжкафедральних науково-практичних круглих столів «Готельний бізнес від «А» до «Я», «Етнокультурні чинники у формуванні традицій національної кухні», «Від якості товару – до якості життя», «Способи заощадження в економічному просторі України», «Розвиток малого бізнесу – запорука стабільності Хмельниччини», «Гастрономічний туризм: смачна Хмельниччина».

Основними заходами у сфері інтелектуально-духовного виховання є відкриті виховні години фахового спрямування: «Духовність у триєдиному вимірі: віра, наука, особистість» (усвідомлення азів соціально орієнтованого бізнесу); «Використання

IT у фаховій діяльності»; «Алгоритм започаткування власного бізнесу» (у навчальних проектах «Створюємо готель за місяць», «Створюємо ресторан за місяць»), «Праця людини – окраса і слава, праця людини – безсмертя її»; «Професійний портрет фахівця»; інтелектуально-креативні конкурси, ток-шоу «Управлінець – менеджер – керівник».

Щорічно проводиться ділова гра у форматі «Етика ділових стосунків», зокрема, у 2014 - «Презентаційний банкет (фуршет) для представництв з України, Польщі, Німеччини, Великобританії (тема заходу: «Річниця підписання угоди про співробітництво між зарубіжними партнерами у мережі ресторанів «Меркурій»; у рамках заходу: демонстрація етики проведення бенкету, дегустація фірмової страви, ділові переговори між партнерами тощо. Презентація фахових здобутків, фахових якостей здійснюється також у рамках конкурсів «Кращий студент України», «Міс і Містер ХКТЕІ», «Студентський Оскар».

В інституті діє клуб ерудитів «Еврика», діяльність якого спрямована на розвиток логічного мислення, формування плеяди майбутніх фахівців-енциклопедистів; упродовж 12 років клуб здобуває призви місця за результатами участі у всеукраїнському чемпіонаті ерудитів ВНЗ системи УКС; діє дебатний клуб–учасник загальноміського турніру «Маю право».

Важливим складником цього напрямку виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін (з урахуванням фахового спрямування), просвітницьких заходів з роз'яснення чинного законодавства, співпрацею із правоохоронними органами (у рамках Меморандуму про співпрацю), організацією брифінгів за участі співробітників правоохоронних органів, проведенням круглих столів, засідань гуртка «Економіко-правовий всеобуч», виставок тематичної літератури. Вагомим завданням у цій сфері є формування як особистісної, так і професійної правосвідомості студентства.

Основним засобом правового виховання у інституті визначено створення атмосфери вимогливості щодо сумлінного виконання студентами своїх функціональних обов'язків, додержання положень і правил внутрішнього розпорядку інституту, наказів керівництва, рішень органів студентського самоврядування. Протягом навчального року правопорушень з боку працівників і студентів інституту не було.

Заходами у сфері громадянсько-правового виховання у ХКТЕІ є: тиждень правових знань (формування негативного ставлення до протиправних дій, підвищення моральності, правової культури студентів, розкриття змісту правосвідомості особистості); години запитань і відповідей: «Курс на реформи», «Демократична держава та виборчий процес в Україні»; правові лекторії і тренінги: «Тайм-менеджмент», «Мистецтво слухати і мистецтво говорити», «Щоб тебе почули», «Продуктування ідей та реалізація проєктів», «Мистецтво рефлексії»; «Правові аспекти захисту прав споживачів»; «Європейський Союз – вимоги до партнерства» (за участі представника ГО «Молодіжні ініціативи»); тренінг попередження протиправної, девіантної, делінквентної поведінки; тренінг, спрямований на розвиток почуття відповідальності й правосвідомості; комунікативний тренінг; тренінг асертивності; тренінг толерантної поведінки тощо. Вагомим у цьому напрямі є сегмент ділових ігор: День студентського самоврядування, юридична складова діяльності ПАТ «Шанс»; вже описані соціальні проєкти органу студентського самоврядування – студентського Віче ХКТЕІ; соціальні акції: «Дарунок доброти», «СНІД стосується кожного», «Ми за здорову націю», «Міняю цигарку на цукерку», «Правда і міф про туберкульоз», «Твоє здоров'я – реальність майбутнього твоїх дітей»; диспути: «Криза інституту сім'ї. Шлюбний контракт. Нормативно-правове підґрунтя громадянського шлюбу», «Правда і міфи про «зарплати у конвертах».

На виконання завдання означеного напрямку спрямовується проведення наступних заходів: відзначення Дня навколишнього середовища з ушануванням річниці пам'яті загиблих на ЧАЕС: «Земля ... Дім, у якому ми живемо» (відкрита виховна година); «Е – означає загрозу», «Екологічні проблеми України та заходи формування екологічної свідомості молоді» (засідання гуртків хімії щодо безпеки продуктів харчування та біології щодо екологічно свідомої поведінки студентської молоді); «Екологічно безпечний бізнес та приватні інвестиції у природоохоронні проєкти» (круглий стіл-диспут); «Еко-мода» (конкурс-презентація моделей одягу з екологічно безпечних матеріалів). Окремою складовою виховного процесу виступає комплекс заходів у сфері забезпечення репродуктивного здоров'я нації.

Естетичне виховання передбачає організацію життя й діяльності особистості «за законами краси», упровадження

естетичних засад у повсякденну діяльність і побут, формування естетичного ставлення студентства до особистості, суспільства, навколишнього світу, виховання естетичного смаку студентів.

Для збагачення естетичного досвіду, розвитку духовності та організації змістовного дозвілля студентів, розкриття й розвитку їхніх творчих художньо-естетичних здібностей у ХКТЕІ практикується відвідання театрів, музеїв, художніх виставок, проведення концертів, конкурсів, тематичних кураторських годин з питань естетичного виховання. Традиційним є проведення камерних літературно-музичних заходів, присвячених актуальним проблемам та відомим постатям української та світової культури та літератури, зокрема, «Її Величності жінці присвячується ...», «Вечір української інтимної лірики», «Вечір пам'яті поетів-шістдесятників», «Духовні настанови Кобзаря», «Вечір українського романсу», вечір інтимної лірики «Тонке мереживо жіночої душі» тощо. Естетична проблематика закладена у змісті відкритих виховних занять, таких, як: «Осіння рапсодія», «Я вас люблю, як молодість свою (за мотивами українських романсів)» тощо.

Культивуванню кращих рис української ментальності, вихованню в молоді естетичних поглядів і смаків, які ґрунтуються на народній естетиці та культурних надбаннях цивілізації, сприяє робота творчих об'єднань інституту та їх творчі звіти: конкурси та вечори художнього читання (літературна студія), етно-свято «Різдвяна коляда», «Великодні веснянки» (вокальна студія, хор); презентація постановок: «Легенда про кохання», «Ромео і Джульєтта», «Вибір», «Кармен» до Міжнародного дня театру (хореографічна студія «Модерн»); конкурси аматорського мистецтва «Дебют першокурсника», «Студентські перлини – тобі, Україно!».

Підсумком здобутків естетичного виховання виступає масштабний захід, оригінальна практика що семестрового проведення студентських балів: бал-феєрія «Аристократ» до Дня закоханих; бал-містерія «Осіння рапсодія» (до Міжнародного Дня студента та в рамках святкування Днів інституту); участь в аналогічних проектах на рівні міста (перший Молодіжний Різдвяний бал; Перший міський бал «По-віденськи»).

Окремою практикою у сфері естетичного виховання є проведення «шляхетних навчань» у НВК ХКТЕІ кафе «Меркурій» – уроків етикету поведінки у громадських місцях, закладах громадського харчування, мистецьких установах тощо.

Метою комплексу заходів трудового виховання, що здійснюється у ХКТЕІ є формування у студентів свідомого, творчого ставлення до праці, почуття господарської відповідальності, розвитку умінь самостійно, ефективно, творчо працювати. Трудове виховання тісно взаємопов'язане з професійним вихованням, суттю якого є становлення студента як фахівця, та є його логічним продовженням.

Вказаний напрям реалізується під час роботи ПАТ «Шанс» та його структурних підрозділів, проведення Днів професійної майстерності, тижнів кафедри товарознавства, у рамках яких проводяться олімпіади, брейн-ринги, інтелектуальні ігри, виставки-презентації літератури за фахом, презентації найбільш фахово цікавих інтернет-ресурсів, відкриті виховні години.

Щорічно проводяться науково-практичні конференції та конкурси студентських наукових робіт з проблем економіки, технології та організації торгівлі, розвитку готельно-ресторанної справи, менеджменту, бухгалтерського обліку та фінансів, Дні кар'єри, ділові ігри, екскурсії на підприємства готельно-ресторанної сфери та зустрічі із фахівцями-практиками.

Залученню до суспільно корисної праці та прищепленню навичок самообслуговування сприяє безпосереднє залучення студентства до чергувань у приміщенні інституту та студентського кафе, збереження майна інституту, контролю за дотриманням порядку та гігієни, залучення співробітників та студентства до суботників та акцій з прибирання прилеглих до закладу територій, участі в щорічній акції «Зробимо Україну чистою».

Заняття фізичною культурою та спортом є необхідною умовою гармонійного розвитку студентської молоді, зміцнення її здоров'я, вироблення в неї духу колективізму та змагальності, уміння досягати мети; на сьогодні в ХКТЕІ накопичено значний досвід з організації фізичного виховання студентів, підготовлено низку науково-методичних розробок, навчальних і робочих програм із фізичного виховання. Навчально-виховний процес спрямовувався на оволодіння знаннями, уміннями й навичками щодо управління фізичним розвитком студентів з метою їх виховання в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточення, здорового способу життя, фізичного і психічного загартування, а також на формування потреби в безпечній поведінці. Значна увага приділяється формуванню культури здорового способу життя, культури харчування, основ дієтології, роботі з профілактики

виникнення і поширення інфекційних хвороб і харчових отруєнь, а також запобігання тютюнокурінню, вживанню алкоголю й наркотиків.

Основними заходами у сфері фізичного виховання та утвердження здорового способу життя є Олімпійський урок до Дня фізичної культури і спорту, лекції-презентації, присвячені олімпійським здобуткам спортсменів Хмельниччини і України, проведення внутрішньоінститутського етапу Всеукраїнського фізкультурно-патріотичного фестивалю «Козацький гарт», спортивно-патріотичного свята «Козацькі забави», спортивного свята до Дня захисника Вітчизни, проведення загальноінститутської спартакіади з ігрових видів спорту, настільного тенісу, шахів, багатоборства; проведення дружніх змагань між викладачами та студентами.

В інституті видається безкоштовна студентська газета «Студентський калейдоскоп», членами редакційної колегії якої є представники студентського активу ХКТЕІ; на сайті інституту є рубрики «Виховна робота», «Студентське життя», де розміщені анонси значимих подій студентського життя, інформація про виховні та соціально значущі здобутки, фото- та відеозвіти.

3.4. Створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі дітей-інвалідів

У реалізації права на навчання студентів з особливими освітніми потребами, створення належних умов для їх навчання, адміністрація ХКК ХКТЕІ керується Законом України «Про вищу освіту», де особа з особливими освітніми потребами визначена як «особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти».

Медична служба інституту проводить моніторинг кількості студентів з особливими освітніми потребами, здійснює їх медичний супровід (організовує роз'яснювальні зустрічі зі студентами та їх батьками щодо профілактики, проявів захворювання, бере участь у формуванні індивідуальних програм з фізичного виховання, інформує кураторів та викладачів щодо проявів захворювання та форм надання першої допомоги).

На основі даних психофізичних характеристик студентів з інвалідністю із застосуванням тестів Кетела, Спілбергера-Ханіна, А. Басса та А.Дарки, САН, опитувальника Яна Стреляу та рівня їх фізичної підготовленості формується спеціальна диспансерна група загальнофізичної підготовки, групи з окремих видів спорту (спортивних ігор, легкої атлетики тощо). Проводиться диференціація засобів і методів фізичного виховання з урахуванням типу і рівня захворювання студента. При цьому моделі занять розробляються з метою формування основних рухових умінь і навичок, послаблення наслідків функціональних обмежень і вад фізичного розвитку, сприяння підвищенню розумової працездатності.

В полі зору кураторів, фахівців медичної та психологічної служб інституту також перебувають студенти, яким статус інвалідів не встановлено, проте які перебувають у диспансерній групі.

Для вивчення чинників, що впливають на процес соціальної адаптації, соціалізації студентів з особливими освітніми потребами, забезпечення комфорту соціально-освітнього середовища, психологічною службою ХКК ХКТЕІ було розроблено методіку діагностики соціальної адаптації першокурсників, спрямовану на:

- дослідження психологічних якостей особистості; вмотивованість, готовність студентів з обмеженими фізичними можливостями до включення у навчальну та позааудиторну діяльність, що проявляється в комунікативній взаємодії, налагодженні системи міжособистісних стосунків у середовищі вищого навчального закладу, спрямованості на майбутню професійну діяльність;

- вивчення соціально-педагогічних та соціально-психологічних особливостей взаємодії на рівнях «студенти з особливими освітніми потребами – здорові студенти», «студенти з особливими освітніми потребами – викладачі/куратори – фахівці сервісних служб – батьки (родинне оточення)»;

- формування комплексного первинного прогнозу соціальної адаптації першокурсників з особливими освітніми потребами в соціально-освітньому просторі вищої школи.

Вивчаючи специфіку порушень за нозологіями, психологічна служба ХКТЕІ проводить діагностичну, корекційну та профілактичну роботу зі студентами з особливими освітніми потребами, яка передбачає реалізацію когнітивно-світоглядного компонента (розуміння власної цінності, соціальної значущості, інформованість з

проблем прояву та профілактики хвороби, адаптації та функціонування в новому соціальному середовищі; усвідомлення вагомості здобуття вищої освіти, прийняття правил і вимог, зумовлених статусом студента, знання норм поведінки у новому соціальному оточенні); емоційно-мотиваційного компонента (зміцнення вольових рис особистості; оптимізацію спілкування з однолітками, батьками, педагогами; заохочення до вияву особистісних пізнавальних інтересів, самостійності); діяльнісного компонента (допомогу у створенні умов для продуктивного особистісного та професійного розвитку; допомога в самостійному творчому опануванні системи відносин із соціальним середовищем освітнього простору вищої школи; розробка і впровадження стратегії індивідуального підходу у роботі зі студентами.

Студенти з особливими освітніми потребами мають змогу безперешкодного доступу до усіх приміщень ХКТЕІ, у т.ч. – студентського гуртожитку.

Окремі аспекти питання задоволення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення, зокрема у дотриманні принципів рівності, соціальної справедливості, забезпечення прав і свобод людини, забезпечення потреби у спілкуванні та соціальній підтримці, соціальному захисті розглядаються у процесі викладу дисциплін «Правознавство», «Психологія», «Політологія», «Соціологія», «Психологія спілкування» та ін.

Куратори академічних груп, де навчаються студенти з особливими освітніми потребами отримують спеціальні консультації щодо особливостей роботи в інтегрованих групах. Супровід навчання студентів з інвалідністю здійснюється кураторами, структурами студентського самоврядування (за принципом «рівний – рівному») та психологічною службою ХКТЕІ.

З метою забезпечення повноцінного включення студентів з особливими освітніми потребами у навчальну та позанавчальну діяльність, консолідацію зусиль психологічної служби, викладачів, кураторів та вихователів щорічно проводяться:

- 1) семінар кураторів академічних груп «Формування комфортного освітнього середовища для студентів з особливими освітніми потребами у ВНЗ як умова гуманізації та демократизації освіти»;

2) тренінговий курс, спрямований на формування толерантності, продуктивного спілкування та співпраці у інтегрованих академічних групах (групах спільного навчання здорових студентів та студентів з обмеженими фізичними можливостями).

ДОДАТКИ

Додаток 1

П Л А Н

навчально-виховної роботи куратора

академічної групи _____ курсу _____

Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту

на _____ семестр 20__/20__ навчального року

1. Паспорт групи

У групі всього _____ студентів, у тому числі відмінники

навчається на 4 і 5 _____

навчаються лише на 3 _____

мають незадовільні оцінки за попередній семестр _____

Нові студенти в групі _____

У групі сиріт _____

Актив групи _____

За попередній семестр:

а) відвідування навчальних занять _____

б) успішність _____

в) якість знань _____

2.

Заходи

№	Захід	Термін виконання	Відповідальний виконавець
1. Навчальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності студентів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
2. Організаційна робота (організація роботи студентів у лабораторіях, робота з активом групи, збори студентів)			
3. Громадянсько-патріотичне виховання студентів			
4. Морально-правове виховання			
5. Художньо-естетичне виховання			

6. Фізичне виховання

7. Трудове виховання

8. Робота з органами студентського самоврядування

Графік відвідування гуртожитку

№	Кого відвідати	Дата	Позначка про виконання

Зразки анкетування та програми вивчення студентської групи. Приблизна тематика для бесід і виховних годин

Для оперативного збирання інформації доцільніше використовувати метод анкетування.

Анкета 1

1. Прізвище.
2. Ім'я.
3. По батькові.
4. Рік, місяць, число народження.
5. Сімейний стан, склад родини.
6. Ім'я, по батькові батьків, їхнє місце роботи.
7. Які пільги маєте?
8. Адреса батьків.
9. Домашній телефон.
10. Медична група за станом здоров'я (основна, спецгрупа).

Анкета 2

1. Прізвище.
2. Ім'я.
3. По батькові.
4. Які громадські обов'язки виконували в школі?
5. В яких олімпіадах брали участь?
6. Яким спортом займалися?
7. Як ви оцінюєте власні організаторські здібності? (Добре, не дуже добре, задовільно, практично не маю досвіду, незадовільно.)

Куратору слід ознайомити студентів зі структурою інституту, факультету, їхніми правами та обов'язками, правилами користування бібліотекою ХКТЕІ та факультету, правилами проживання в гуртожитку, умовами навчання саме на факультеті.

Одну з перших кураторських годин слід присвятити особливостям поточного та підсумкового контролю навчальної діяльності студентів, формуванню культури навчальної праці студента, особливостям підготовки до екзаменаційної сесії.

Пропонуємо перелік питань для обговорення із студентами.

Формування культури навчальної праці студента

1. Конспект та проблеми його написання.

2. Використання базового підручника з максимальною корисністю.
3. Робота зі списком рекомендованої літератури.
4. Ефективне читання та систематизація виписок.

Особливості організації навчального процесу на факультеті

1. Форми та методи навчальних занять.
2. Вимоги до поведінки студентів під час навчальних занять.
3. Особливості підготовки студентів до навчальних занять різного типу.

Особливості поточного контролю за навчальною діяльністю студентів

1. Особливості організації поточного та підсумкового контролю.
2. Модульний контроль, оцінки ECTS.
3. Основні параметри вступу України в єдиний європейський простір вищої освіти (Болонський процес).

Особливості підготовки студентів до екзаменаційної сесії та участь у ній

1. Правила допуску студентів до сесії.
2. Правила проведення іспиту.
3. Проблема своєчасності та відповідності записів у екзаменаційні відомості та залікові книжки.
4. Умова перескладання іспиту.
5. Підстави нарахування стипендії студентам, які успішно склали сесію.

Як працювати над життєвим планом?

1. Технологія пошуку мети.
2. Необхідність організованості та дисципліни.
3. Уміння приймати рішення.

Як можна зробити час перебування у ВНЗ максимально корисним?

1. Особливості планування діяльності.
2. Для чого потрібно навчатися?
3. Що таке саморозвиток та самовдосконалення?

Як найповніше засвоїти те, що дає навчальний заклад?

1. Мистецтво спілкування.
2. Правила раціонального використання свого часу.
3. Основи колективної діяльності.
4. Поділ завдань на основні та другорядні.
5. Уміння оптимізувати та інтенсифікувати навчальну діяльність.
6. Аналіз результатів діяльності.

Що таке саморозвиток?

2. Уміння відповідати за свої вчинки.
3. Набування досвіду.
4. Кризові ситуації і їх розв'язання.
5. Розширення світогляду.

Як користуватися своєю свободою?

1. Складання індивідуального розкладу на день, на тиждень.
2. Основи самоконтролю.
3. Уміння відпочивати.

Велике значення мають виховні години, особливо на перших курсах навчання, які мають сприяти розвитку студентів, їхній самореалізації. Серед методів проведення виховних годин – бесіди, розповіді, дискусії, екскурсії, ділові ігри. Наприклад: «Інтелектуальний аукціон», «Сократівська бесіда», гра «Захист проекту», «Відкрита кафедра», рольова гра «Суд над ...», «Філософський стіл».

Слід звернути увагу куратора на так звані профілактичні бесіди. Наведемо кілька прикладів.

Рання діагностика наркоманії та токсикоманії

1. Як можна визначити, що хтось почав вживати наркотичні речовини?

2. Класифікація тривожних симптомів від куріння коноплі, вживання ХТС (екстазі), вживання транквілізаторів, інгалянтів, галюциногенів тощо.

Проблема вживання алкоголю в наші дні

1. Вживання чи зловживання.
2. Ризики вживання алкоголю.
3. Культура вживання алкоголю.

Досить цікавою для куратора є методика залучення самих студентів до проведення виховних годин. Це відбувається так.

Студентська група поділяється на кілька мікрогруп. Спочатку куратор може доручити підготовку спільних заходів кожній мікрогрупі окремо, а потім може запропонувати студентам готувати той матеріал, який, на їхню думку, викличе найбільший інтерес у присутніх. Цінність даної методики полягає в тому, що підвищується активність студентів, формується комунікативні та організаторські вміння. У роботі куратора існує проблема вибору тематики виховних годин. Вікова різниця, яка об'єктивно наявна між куратором та студентами, призводить до деяких непорозумінь, тому цю проблему можна розв'язати за допомогою мозкового штурму. У результаті куратор дістає велику кількість цікавих ідей та пропозицій, що підтверджує прагнення студентів до співпраці з куратором.

Слід назвати ще один досить важливий функціональний обов'язок куратора – це вивчення та дослідження процесу поведінки та діяльності як окремих студентів, так і академічної групи в цілому. Дослідження мають тривати протягом усього навчання і бути спрямовані на розв'язання конкретних виховних завдань.

Методи вивчення особистості студента та академічних груп поділяються залежно:

- 1) від характеру участі студентів в їх проведенні – на пасивні (спостереження, кількісний і якісний аналіз продуктів діяльності) та активні (анкетування, тестування, соціометричні вимірювання);
- 2) від часу проведення – на одномоментні (анкетування, тестування) та тривалі (цілеспрямоване спостереження);
- 3) за сутністю – на неекспериментальні (спостереження, анкетування, бесіда тощо), діагностичні (тести, шкалування), експериментальні.

Для об'єктивності анкетування бажано провадити його анонімно.

Пропонуємо приклади програм вивчення особистості студента та академічної групи в цілому.

Програма вивчення студентської групи

Склад студентської групи. Віковий склад. Співвідношення між особами різної статі, між міським та сільським складом студентської групи.

Рівень розвитку групи. Лідери в групі, їхній вплив на життєдіяльність групи. Угрупування в студентській групі. Актив групи, його вплив на життя групи. Традиції групи. Стиль взаємин у

групі. Культура взаємин між студентами. Причини особистих та групових антипатій.

Пізнавальний рівень студентів, рівень їхньої освітньої підготовки. Успішність та працездатність студентів. Система навчальної роботи в групі. Способи взаємодопомоги. Спрямованість групи на навчання. Коло інтересів групи. Рівень відповідальності та навчальної дисципліни студентів.

Рівень морально-духовного розвитку групи. Рівень загальної культури студентів. Особливості вияву почуттів та особистих реакцій студентів.

Рівень фізичного розвитку студентів. Загальний стан здоров'я. Кількість студентів, які мають відхилення від норми. Ставлення до спорту. Спосіб життя. Потреби у фізичному розвитку.

Рівень трудового виховання студентів. Ставлення студентів до праці та громадської діяльності. Сформованість умінь та навичок студентів у сфері трудової, навчальної діяльності. Професійна спрямованість студентів. Організаційні вміння. Уміння планувати та контролювати свою діяльність.

Рівень естетичного виховання та розвитку творчих здібностей. Сформованість почуття прекрасного, естетичних смаків, здатність керуватися ними в повсякденній діяльності. Розвиток творчих здібностей студентів. Коло творчих інтересів. Досвід творчої діяльності.

Наявні негаразди в студентській групі та способи їх подолання.

Програма вивчення особистості студента і складання його характеристики

1. Демографічні відомості. Прізвище, ім'я, по батькові студента, рік народження, число та місяць. Прізвище, ім'я та по батькові матері та батька, їхні професії, місце роботи, посада, домашня адреса, телефон.

2. Умови розвитку та виховання в родині. Склад родини, матеріально-побутові умови, вплив батьків на виховання та навчання студента.

3. Рівень фізичного розвитку. Стан здоров'я, володіння санітарно-гігієнічними навичками, спосіб життя, спортивні інтереси.

4. Моральні якості. Загальний рівень морального

розвитку, знання морально-етичних норм і правил, поведінка, соціально-моральний статус у групі, рівень та особливості спілкування в групі, рівень правової культури, законослухняність, здатність до самооцінки, особливості вияву дисциплінованості, відповідальності, совісті, соціальної зрілості й активності, милосердя.

5. Розумовий розвиток. Загальний розумовий розвиток, рівень інтелекту, потенційні розумові можливості, інтереси, нахили, ставлення до знань, навчання, сформованість пізнавальних мотивів, рівень володіння методами самоосвіти, успішність, її адекватність розумовим можливостям.

6. Трудове виховання. Сформованість ставлення до праці різних видів, мотиви трудової діяльності, уміння та навички праці із самообслуговування, культура праці, рівень і стійкість професійної орієнтації.

7. Естетична вихованість. Сформованість естетичних смаків, творчі здібності.

8. Компоненти психічного розвитку. Розвиток уваги, культури мови, почуттів, особливості пам'яті та мислення, волі, виявів характеру. Темперамент.

9. Висновки. Позитивні якості особистості, недоліки та складності, шляхи подолання.

Досить важливою ланкою в роботі куратора-консультанта є планування виховної роботи.

Приблизна тематика проведення зібрань і дискусій студентів академічної групи

Однією із форм організаційно-виховної роботи наставника в академічній групі студентів є підготовка й проведення тематичних зібрань і диспутів. Ось деякі теми і проблемні питання до них:

Наша група – колектив

1. У своїй групі ви навчатиметесь п'ять років. Ці роки залишать найсвітліші спогади, якщо група - дружний, веселий колектив. Чи впевнені ви, що група не залишить вас у біді, завжди допоможе, протягне руку?

2. Чому деякі студенти ні з ким не дружать, уесь час наодинці, живуть осібно? Адже вони збіднюють собі життя, не

приносять користі колективу групи. Як ви до них ставитесь?

3. Хто такий, на вашу думку, друг? Хто такий товариш? Чи дружать студенти в групі? Як група розцінює цю дружбу? Кого ви вважаєте справжнім товаришем?

4. Студент дорожить колективом лише тоді, коли він учасник усього доброго, що робить колектив. Чи всі беруть участь у справах групи?

5. Колектив у групі створюється і перевіряється лише за конкретними справами (навчання, суспільно-корисна праця, культурний відпочинок), а не розмовами. З чого слід розпочинати створення колективу у своїй групі?

6. Чи є у вашій групі протистояння «міських» і тих, хто мешкає в гуртожитку? Що ви особисто робите, щоб об'єднати групу в дружний колектив?

Ми в майбутньому

Життя і навчання в коледжі/інституті мають бути тісно пов'язані з майбутнім кожного. Хочете знати, якими ви будете завтра - дивіться, як ви працюєте сьогодні, що робите, аби стати кращими, більш корисними людям.

1. Як ви вчитеся? Ви набуваєте знань, які вам будуть потрібні для роботи в ринкових умовах. Від того, що ви візьмете сьогодні, залежить, якими ви будете завтра. Чи мають рацію ті студенти, які вважають, що можна вчитися на «трійки» і стати висококваліфікованим спеціалістом?

2. Людина не може уявити себе в майбутньому, якщо в неї немає мети в житті. Чи можна жити, не думаючи про майбутнє?

3. Людина з вищою освітою – це висококультурна, всебічно розвинена людина. Чим ви цікавитесь, крім своєї майбутньої спеціальності?

Учись любити і розуміти мистецтво

Немає людей, які нічим у житті не цікавляться. Один любить театр, другий - музику, третій провадить вільний час з цікавою книгою. Але є й такі, які витрачають своє дозвілля на гру в карти, розпивання спиртного й т. ін.

1. Як зробити духовний світ людини більш глибоким, культурно насиченим?

2. Що, на вашу думку, визначає духовний світ людини? Які ваші інтереси? Ваше ставлення до літератури і мистецтва. Який вид

мистецтва вам найбільш подобається?

3. Як ви розумієте класичну музику? Чи можна любити одночасно класичну й естрадну музику?

4. Що ви читаете? Чи любите вірші? Ваша думка про сучасну літературу.

5. Що таке художній смак? Чим визначається добрий і поганий смак?

Посперечаємось про смаки

Як правило, люди без великих духовних запитів, які не мають достатнього культурного виховання, неохайні в побуті, їхні смаки однобокі, коло інтересів вузьке. Що таке естетичні смаки? Чи замислювалися ви над цим?

1. Чим визначаються добрі й погані смаки? Як ви вважаєте, смаки і поведінка людини віддзеркалюють її духовний світ?

2. Чи можна за смаками людини судити про її характер, внутрішній світ? Чи може добра людина мати поганий смак? Добрий смак – вимогливий. Як ви це розумієте?

3. Чи впливає навколишнє середовище на виховання смаку?

Поговоримо про красу людську

Що ви розумієте під красою людини? Інколи під вродливою зовнішністю ми бачимо цинізм, лінощі, егоїзм, безпринципність. Як ви ставитесь до цього?

1. Що приваблює вас у людині і що може відштовхнути від неї оточення? Що значить бути культурним?

2. Чому ми інколи не вміємо відрізнити прекрасне від потворного в людині і як цього навчитись? У чому велич і краса праці?

3. Чесність, сміливість, скромність, гуманність, працелюбність - хіба ці чесноти не роблять людину красивою? Хіба краса людини не втілена у красі її діяння?

4. Яку роль відіграє колектив (у даному разі ваша група) у вихованні духовно красивої людини?

Календар знаменних та пам'ятних дат на 2015 р.

На міжнародному рівні 2015 рік проголошено:

2005 – 2015 роки оголошені Генеральною Асамблеєю ООН (2003) Міжнародним десятиріччям дій «**Вода для життя**»

2010 – 2020 роки — Десятиліття Організації Об'єднаних Націй, присвячене пустелям та боротьбі з опустеленням

2008 – 2017 роки — Друге Десятиліття Організації Об'єднаних Націй, присвячене боротьбі за ліквідацію злиднів

2005 – 2015 роки — Десятиліття реабілітації і стійкого розвитку постраждалих регіонів (третє десятиліття після Чорнобиля)

2014 – 2023 роки — Десятиліття стійкої енергетики для всіх

2010 – 2020 роки — Десятиліття біорізноманіття Організації Об'єднаних Націй

2011 – 2020 роки Генеральною Асамблеєю ООН оголошено Десятиріччям дій із забезпечення безпеки дорожнього руху

2015 рік в Європейському Союзі оголошений «**Європейським роком розвитку**»

ВЕРЕСЕНЬ

1

День знань

140 років від дня народження Едгара Райса Берроуза (1875-1950), американського письменника-фантаста

2

115 років від дня народження Романа Миколайовича Турина (1900-1979), українського живописця

80 років від дня народження Валентина Йосиповича Гафта (1935), російського актора театру і кіно

3

85 років від дня народження Віктора Петровича Тимченка (1930), українського поета, прозаїка

4

130 років від дня народження Дмитра Васильовича Андрусенка (1885-1965), українського кобзаря, диригента, педагога

130 років від дня народження Стефана Броніславовича Белін-Скупецького (1885-1962), українського і польського співака

280 років від дня народження Йоганна Кристіана Баха (1735-1782), німецького композитора, піаніста

145 років від дня народження Володимира Сікевича (1870-1952), українського військового і політичного діяча, генерала Армії УНР

135 років від дня народження Іларіона Карбулицького (1880-1961), українського педагога, політичного діяча, публіциста

День підприємця (Відзначається в першу неділю вересня)

140 років від дня народження Михайла Дашкевича (1875-1948), українського письменника

75 років від дня народження Юрія Шимка (1940), українського громадського й політичного діяча, президента Світового конгресу вільних українців (Канада)

145 років від дня народження Олександра Івановича Купріна (1870-1938), російського письменника

140 років від дня народження Олександра Олександровича Мурашка (1875-1919), українського живописця, педагога

115 років від дня народження Миколи Федоровича Наконечного (1900-1981), українського мовознавця, славіста

Міжнародний день солідарності журналістів

Міжнародний день грамотності

635 років тому (1380) відбулась Куликовська битва

120 років від дня народження Олександра Олександровича Соколовського (1895-1938), українського прозаїка

80 років від дня народження Леоніда Рудницького (1935), українського літературознавця, президента НТШ у США

Всесвітній день краси

85 років від дня народження Юрія Олександровича Гуляєва (1930-1986), українського і російського співака

155 років від дня народження Володимира Миколайовича Коцовського (1860-1921), українського літературознавця, письменника, педагога

130 років від дня народження Олександра Володимировича Палладіна (1885-1972), українського біохіміка

125 років від дня народження Франца Верфеля (1890-1945),

австрійського письменника

110 років від дня народження Володимира Миколайовича Костецького (1905-1968), українського живописця

100 років від дня народження Олександра Федоровича Кравцова (1915-1983), українського поета

11

Усікновення глави Пророка, Предтечі та Хрестителя Г осподня Іоанна

130 років від дня народження Девіда Герберта Лоуренса (1885-1930), англійського письменника

115 років від дня народження Семена Олексійовича Лавочкина (1900-1960), російського авіаконструктора

80 років від дня народження Германа Степановича Титова (1935-2000), російського космонавта

12

День українського кіно (Відзначається в другу суботу вересня)

День фізичної культури і спорту (Відзначається в другу суботу вересня)

125 років від дня народження Олександра Яреценка (1890-1938), українського церковного діяча, архієпископа УАПЦ, віце-президента Всеукраїнської православної церковної ради (ВПЦР)

115 років від дня народження Леся (Олександр) Кириловича Лозовського (1900-1922), українського графіка

Міжнародний день пам'яті жертв фашизму (Відзначається в другу неділю вересня)

День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості (Відзначається в другу неділю вересня)

День танкіста (Відзначається в другу неділю вересня)

135 років від дня народження Юлія Георгійовича Віраги (1880-1949), українського живописця

14

День преподобного Симеона Стовпника

15

Міжнародний день демократії

День народження Google

145 років від дня народження Льва Петровича Штейнберга (1870-1945), українського та російського диригента, композитора

125 років від дня народження Агати Крісті (Мері Кларісса Міллер) (1890-1976), англійської письменниці

Міжнародний день охорони озонного шару

125 років від дня народження Стефана Зар'яна (1890-1967), вірменського письменника

125 років від дня народження Михайла Івановича Осінчука (1890-1969), українського живописця й графіка, мистецтвознавця (США)

День працівників цивільного захисту

80 років від дня народження Кена (Елтон) Кізі (1935-2001), американського прозаїка

Міжнародний день читання електронних книжок у вільному доступі

105 років від дня народження Михайла Івановича Чабанівського (1910-1973), українського письменника, журналіста

День фармацевтичного працівника (Відзначається у третю суботу вересня)

День винахідника і раціоналізатора (Відзначається у третю суботу вересня)

345 років тому (1670) в Слобідській Україні почалось антифеодальне селянсько-козацьке повстання, яке очолив І. Дзиковський

100 років від дня народження Анатолія Семеновича Бережного (1910-1996), українського хіміка і технолога в галузі силікатів

55 років від дня народження Оксани Стефанівни Забужко (1960), української поетеси, письменниці

День працівника лісу (Відзначається у третю неділю вересня)

130 років від дня народження Дмитра Павловича Осічного (1885-1962), українського письменника

Різдво Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста

Міжнародний день миру

175 років від дня народження Терези Бенцон (1840-1907),

французької письменниці, перекладачки, літературного критика

135 років від дня народження Володимира Олександровича Пархоменка (1880-1942), українського історика

95 років від дня народження Яна Абрамовича Френкеля (1920-1989), російського композитора

Всесвітній день без автомобіля

День партизанської слави

180 років від дня народження Олександра Опанасовича Потебні (1835-1891), українського і російського філолога

115 років від дня народження Сергія Івановича Ожегова (1900-1964), видатного вченого мислителя

23

День народження Яндекс

125 років від дня народження Аркадія Васильовича Казки (1890-1929), українського письменника, поета і педагога

115 років від дня народження Володимира Михайловича Кубійовича (1900-1985), українського і французького географа, демографа, енциклопедиста

85 років від дня народження Рея Чарлза (1930-2004), американського співака, композитора, піаніста

80 років від дня народження Маргарити Миколаївни Ніколаєвої (1935), української гімнастки

24

Всесвітній День моря

45 років тому (1970) уперше в історії освоєння космосу на Землю доставили місячний ґрунт, зібраний за допомогою радянської автоматичної станції «Луна-16н»

25

235 років від дня народження Чарлза Роберта Метьюріна (1780-1824), ірландського письменника

115 років від дня народження Петра Якимовича Вільхового (1900-1975), українського письменника

95 років від дня народження Сергія Федоровича Бондарчука (1920-1994), українського та російського кіноактора, режисера

Європейський день мов

435 років від дня народження Франціска Гомеса де Кеведо-і-Вільгаса (1580-1645), іспанського письменника-сатирика

125 років від дня народження Івана Полтавця-Остриниці (1890-1957), українського військового, політичного й державного діяча гетьманського уряду (в екзилі)

95 років від дня народження Івана Миколайовича Носенка (1920), українського скульптора

75 років від дня народження Світлани Іванівни Коливанової (1940), української артистки балету

27

74

Воздвиження Чесного і Життєдайного Хреста Господнього
День машинобудівника (Відзначається у четверту неділю вересня)
Всесвітній день серця (Відзначається в останню неділю вересня)
Всесвітній день туризму

130 років тому (1885) в Харкові засновано технологічний інститут.
Тепер - Харківський національний університет «Харківський
політехнічний інститут»

140 років від дня народження Олександра Матвійовича Вербицького
(1875-1958), українського архітектора, інженера, педагога

120 років від дня народження Володимира Олександровича
Кобилянського (1895-1919), українського поета

29

День пам'яті жертв Бабиного Яру

220 років від дня народження Кіндрата Федоровича Рилєєва (1795-
1826), російського поета і публіциста

205 років від дня народження Елізабет Гаскелл (1810-1865),
англійської письменниці

170 років від дня народження Івана Карповича Карпенка-Карого
(Тобілевича), 1845-1907, українського драматурга

30

День мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії

Всеукраїнський день бібліотек

Міжнародний день перекладача

Міжнародний день усиновлення

140 років від дня народження Сергія Миколайовича Сергєєва-
Ценського (1875-1958), російського письменника

115 років від дня народження Параски Олексіївни Березовської
(1900-????), українського майстра художньої вишивки

ЖОВТЕНЬ

1

Міжнародний день музики

Всесвітній вегетаріанський день

Міжнародний день громадян похилого віку

День ветерана

2

Міжнародний день проти насилля

25 років тому (1990) у Києві розпочалось політичне голодування

75

студентів

80 років від дня народження Сиявуша Імрана оглу Мамедзаде (1935), азербайджанського письменника, перекладача творів українських письменників

3

Всесвітній день посмішки

Всесвітній день середовища проживання

120 років від дня народження Сергія Олександровича Єсеніна (1895-1925), російського поета

115 років від дня народження Томаса Клейнтон Вулфа (1900-1938), американського письменника

80 років від дня народження Армена Джигарханяна (1935), вірменського і російського артиста театру й кіно

4

День початку космічної ери людства

Всесвітній день захисту тварин

День працівників освіти (Відзначається в першу неділю жовтня)

215 років від дня народження Івана Івановича Горбачевського (1800-1869), українського громадського і політичного діяча, декабриста

5

Всесвітній день вчителів

Міжнародний день лікаря (Відзначається в перший понеділок жовтня)

Всесвітній день Хабітат (Міжнародний день житла) (Відзначається в перший понеділок жовтня)

110 років від дня народження Таїсії Шутенко (1905-1975), українського композитора, педагога

85 років від дня народження Павла Романовича Поповича (1930-2009), українського і російського льотчика-космонавта, двічі Героя Радянського Союзу

85 років від дня народження Валерія Федоровича Зелінського (1930), українського графіка

75 років від дня народження Володимира Омеляновича

Забаштанського (1940), українського поета, перекладача

125 років від дня народження Олени Курило (1890-1946),

українського мовознавця

7

130 років від дня народження Нільса Бора (1885-1962), данського фізика, лауреата Нобелівської премії (1922)

76

День юриста

170 років від дня народження Віктора Львовича Кирпичова (1845-1913), вченого в галузі механіки, опору матеріалів. В 1885-1898 рр. — ректор Харківського технологічного інституту

115 років від дня народження Фаїни Григорівни Гаєнко (1900-1965), української актриси

Всесвітній день пошти

130 років від дня народження Володимира Юхимовича Свідзинського (1885-1941), українського поета, літературознавця
75 років від дня народження Джона Леннона (1940-1980), англійського рок-музиканта

Міжнародний день боротьби за скасування смертної кари
Всесвітній день охорони психічного здоров'я
День працівників стандартизації та метрології

День художника (Відзначається у другу неділю жовтня)
День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби (Відзначається у другу неділю жовтня)
130 років від дня народження Франсуа Моріака (1885-1970), французького письменника, лауреата Нобелівської премії (1952)

Всесвітній день захисту зору

День кадрового працівника

85 років від дня народження Радія Федоровича Полонського (1930), українського письменника, драматурга, публіциста, перекладача

80 років від дня народження Лучано Паваротті (1935-2007), італійського оперного співака

Міжнародний день зі зменшення небезпеки стихійних лих

135 років від дня народження Василя Кудрика (1880-1961), українського освітнього діяча, письменника-полеміста, журналіста, священика

135 років від дня народження Саші Чорного (1880-1932), російського поета

Покрова Пресвятої Богородиці

День українського козацтва

День молитви за всіх полеглих за волю і державність України

День захисника Вітчизни

175 років від дня народження Дмитра Івановича Писарева (1840-1868), російського публіциста, літературного критика, філософа, революційного демократа

Міжнародний день сільських жінок

155 років від дня народження Софії Віталіївни Тобілевич (1860-1953), української актриси, перекладачки, письменниці, етнографа

110 років від дня народження Чарльза Персі Сноу (1905-1980), англійського письменника

16

Всесвітній день продовольства

110 років від дня народження Дениса Миколайовича Калюжного (1900-1976), українського гігієніста і освітнього діяча

17

Міжнародний день боротьби за ліквідацію злиднів

245 років від дня народження Йоганна-Християна Енгеля (1770-1814), австрійського історика, автора праць про Україну

95 років від дня народження Мігеля Делібеса (1920), іспанського письменника

85 років від дня народження Леоніда Самойловича Товстухи (1930), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва

18

День працівників харчової промисловості (Відзначається у третю неділю жовтня)

135 років від дня народження Володимира Жаботинського (1880-1940), єврейського та українського письменника, журналіста, громадсько-політичного діяча

130 років від дня народження Миколи Михайловича Баженова (1885-1962), українського і російського мовознавця, літературознавця, педагога

105 років від дня народження Андрія Васильовича Бронського (1910-1942), українського письменника, літературознавця

19

135 років від дня народження Олекси Теодотовича Назаріїва (1880-1918), українського бібліографа, критика

105 років від дня народження Федора Федоровича Манайла (1910-1978), українського живописця

78

Міжнародний день авіадиспетчера

Всесвітній день статистики

Всеукраїнський день боротьби з захворюванням на рак молочної залози

115 років від дня народження Джека Ліндсея (1900-1990)

англійського письменника, критика, літературознавця, перекладача

130 років від дня народження Петра Петровича Будникова (1885-1968), українського хіміка

65 років від дня народження Наталії Миколаївни Кушнарєнко (1950), українського документознавця, бібліографа, педагога

145 років від дня народження Івана Олексійовича Буніна (1870-1953), українського та російського письменника, перекладача

105 років від дня народження Параски Юхимівни Амбросій (1910-1997), української народної поетеси

80 років від дня народження Бориса Ілліча Олійника (1935), українського поета

День рекламіста, або День працівника реклами

95 років від дня народження Степана Михайловича Горака (1920-1986), українського історика і бібліографа

95 років від дня народження Джанні Родарі (1920-1980), італійського письменника

Всесвітній день інформації про розвиток

День Організації Об'єднаних Націй

Міжнародний день боротьби жінок за мир

День маркетолога

Європейський день цивільного права

День автомобіліста і дорожника (Відзначається в останню неділю жовтня)

190 років від дня народження Йоганна Штрауса (сина) (1825-1899), австрійського композитора, скрипаля, диригента

Міжнародний день шкільних бібліотек (Відзначається у четвертий понеділок жовтня)

135 років від дня народження Дмитра Михайловича Карбишева

(1880-1945), генерал- лейтенанта інженерних військ, Героя Радянського Союзу
135 років від дня народження Андрія Білого (Борис Миколайович Бугайов) (1880-1934), російського письменника
100 років від дня народження Миколи Сергійовича Полуктова (1910-1986), українського вченого в галузі аналітичної хімії

27

115 років від дня народження Лідії Андріївни Русланової (1900-1973), російської артистки естради
105 років від дня народження Мирослава Стиранки (1910-1996), українського журналіста, громадського діяча, редактора «Українського слова»

28

Міжнародний день анімації
День визволення України від фашистських загарбників

29

130 років від дня народження Абрама Федоровича Йоффе (1880-1960), російського фізика, одного з основоположників фізичної школи
110 років від дня народження Степана Бена (1900-1939), українського поета

30

225 років від дня народження Кароля Ліпінського (1790-1861), польського скрипаля й композитора
105 років від дня народження Кузьми Кіндратовича Гриба (1910-1997), українського письменника
Міжнародний день Чорного моря Міжнародний день економії Хеллоуїн - «свято мертвих», ніч Дикого Полювання (ніч з 31 жовтня на 1 листопада)
180 років від дня народження Адольфа фон Байєра (1835-1917), німецького хіміка- органіка, лауреата Нобелівської премії (1905)

ЛИСТОПАД

1

День працівника соціальної сфери (Відзначається у першу неділю листопада)
130 років від дня народження Костянтина Павловича Хохлова (1885-1956), російського та українського режисера, актора, педагога

80

130 років від дня народження Маркіяна Терлецького (1885-1963), українського педагога, громадського діяча, історика, редактора (США)

80 років від дня народження Олександра Федосійовича Зайвого (1935-1999), українського поета

80 років від дня народження Володимира Степановича Мирного (1935), українського поета

75 років від дня народження Миколи Хомича Лиходіда (1940-1993), українського поета

2

80 років від дня народження Володимира Радіоновича Коломійця (1935), українського поета, редактора

3

День інженерних військ

День ракетних військ і артилерії

515 років від дня народження Бенвенуто Челліні (1500-1571), італійського скульптора, ювеліра, письменника

120 років від дня народження Едуарда Георгійовича Багрицького (1895-1934), російського поета

90 років від дня народження Дмитра Онуфрійовича Вакарова (псевд. — Діма, Явір)

(1920-1945), українського поета, громадського діяча Закарпаття

4

День залізничника

6

Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

160 років від дня народження Дмитра Івановича Яворницького (1855-1940), українського історика, археолога, фольклориста, етнографа, письменника, поета

135 років від дня народження Роберта Музіля (1880-1942), австрійського письменника

7

Всесвітній день чоловіків (Відзначається в першу субботу листопада)

75 років тому (1940) створено Конгрес українців Канади

85 років від дня народження Євгена Дмитровича Васильченка (1930), українського поета-гумориста

8

81

День великомученика Дмитра Солунського
Міжнародний день КВВ (клуба веселих та винахідливих)
115 років від дня народження Маргарет Мітчелл (1900-1949),
американської письменниці
105 років від дня народження Володимира Івановича Барагури
(псевд. — Гліб Кременецький) (1910-2000), українського
письменника, журналіста і педагога
95 років від дня народження Кирила Володимировича Курашкевича
(1920-2010), українського письменника
80 років від дня народження Алена Делона (1935), французького
кіноактора

9

День преподобного Нестора Літописця Київського
Всесвітній день «Книги рекордів Гіннеса» (з 2005 року)
День української писемності та мови
Міжнародний день боротьби з фашизмом та антисемітизмом
130 років від дня народження Велимира (Віктор) Володимировича
Хлебникова (1885-1922), російського поета
125 років від дня народження Григорія Івановича Кулика (1890-
1950), Маршала Радянського Союзу, Героя Радянського Союзу

10

Всесвітній день молоді
Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку
Міжнародний день бухгалтера

11

Міжнародний день енергозбереження

12

Всесвітній день якості (Відзначається в другий четвер листопада)
175 років від дня народження Рене Франсуа Огюста Родена (1840-
1917), французького скульптора
125 років від дня народження Михайла Івановича Ситенка (1885-
1940), українського ортопеда-травматолога
80 років від дня народження Людмили Марківни Гурченко (1935-
2011), російської кіноактриси

13

Міжнародний день сліпих
285 років від дня народження Олександра Васильовича Суворова
(1730-1800), російського полководця
165 років від дня народження Роберта Льюїса Стівенсона (1850-

82

1894), англійського
письменника

14

Всесвітній день боротьби із захворюванням на діабет
175 років від дня народження Клода Моне (1840-1926), французького
живописця

15

Всесвітній день пам'яті жертв дорожньо-транспортних пригод
(Відзначається в третю неділю листопада)
День працівників сільського господарства (Відзначається у третю
неділю листопада)

85 років від дня народження Марти Тарнавської (Сенковська) (1930),
української письменниці, бібліографа (СІЛА)

16

Міжнародний день терпимості (толерантності)
День працівників радіо, телебачення та зв'язку
115 років від дня народження Миколи Федоровича Погодіна (справж.
— Стукалов,
1900-1962), російського драматурга

17

Міжнародний день студентів
95 років від дня народження Анатолія Павловича Дрофаня (1919-
1988), українського письменника

19

Міжнародний день філософії (Відзначається у третій четвер
листопада)

Міжнародний день відмови від куріння (Відзначається у третій
четвер листопада)

День працівників гідрометеорологічної служби

День скловиробника

115 років від дня народження Анни Зегерс (справж. — Нетті Радвані)
(1900-1983), німецької письменниці

95 років від дня народження Миколи Багрича (1920), українського
бібліографа

95 років від дня народження Анатолія Олександровича
Пламеницького (1920-1982), українського живописця

20

Всесвітній день дитини

185 років від дня народження Клавдії Іванівни Алексєвич (1830-

83

1916), української письменниці

21

Собор Архістратига Михаїла, покровителя Києва

Всесвітній день телебачення

105 років від дня народження Володимира Максимовича Перепелюка (1910-2000), українського кобзаря і бандуриста

22

День Свободи

125 років від дня народження Шарля де Голля (1890-1970),

французького політичного, державного і військового діяча

115 років від дня народження Параски Іванівни Власенко (1900-1960), української майстрині народного декоративного живопису

155 років від дня народження Марії Костянтинівни Башкирцевої (1860-1884), української художниці

25

Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства над жінками

205 років від дня народження Миколи Івановича Пирогова (1810-1881), російського та українського хірурга, анатома, педагога і громадського діяча

115 років від дня народження Пилипа Федоровича Гузюка (1900-1968), українського письменника

26

День пам'яті Святителя Іоанна Золотоустого

27

Всесвітній день інформації (Відзначається в останню п'ятницю листопада)

28

День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій

(Відзначається у четверту суботу листопада)

195 років від дня народження Фрідріха Енгельса (1820-1895), німецького філософа, економіста

135 років від дня народження Олександра Олександровича Блока (1880-1921), російського поета

135 років від дня народження Грицька Абрамовича Чупринки (1879-1921), українського поета

135 років від дня народження Сергія Івановича Маслова (1880-1957), українського вченого, бібліографа, літературознавця, книгознавця, педагога

130 років від дня народження Івана Титовича Калиновича (1885-

84

1927), українського бібліографа, видавця, перекладача, політичного діяча

125 років від дня народження Зінаїди Павлівни Тулуб (1890-1964), української письменниці

105 років від дня народження Івана Архиповича Білика (1910-1999) українського майстра художньої кераміки

100 років від дня народження Костянтина Михайловича Симонова (1915-1979), російського письменника

30

Міжнародний день захисту інформації

180 років від дня народження Марка Твена (1835-1910), американського письменника, основоположника американського критичного реалізму

ГРУДЕНЬ

1

Всесвітній день боротьби зі СНІДом

День працівників прокуратури

125 років від дня народження Василя Костянтиновича Блюхера (1890-1938), російського військового діяча, Маршала Радянського Союзу

85 років від дня народження Романа Миколайовича Федоріва (1930), українського письменника

2

Міжнародний день боротьби за скасування рабства

115 років від дня народження Олександра Андрійовича Прокоф'єва (1900-1971), російського поета, перекладача творів Т. Шевченка, Лесі Українки, І. Франка, П. Тичини, М. Рильського, А. Малишка

3

Міжнародний день інвалідів

215 років від дня народження Франце Прешерна (1800-1849), словенського поета

4

Введення в храм Пресвятої Богородиці

190 років від дня народження Олексія Миколайовича Плещєєва (1825-1893), російського письменника, критика, перекладача

140 років від дня народження Райнера Марії Рільке (1875-1926), австрійського і німецького поета

5

Міжнародний день добровольців в ім'я економічного і соціального розвитку

День працівників статистики

195 років від дня народження Афанасія Афанасійовича Фета (1820-1892), російського поета

125 років від дня народження Олександра Федоровича Шоріна (1890-1941), російського винахідника в галузі радіо, телеграфії та звукозапису, одного із творців радянського звукового кіно

105 років від дня народження Пилипа Сергійовича Руді (1910-1942), українського поета

День Збройних сил України

Міжнародний день цивільної авіації

День місцевого самоврядування

115 років від дня народження Катерини Василівни Білокур (1900-1961), української художниці

105 років від дня народження Йосипа Львовича Дінкевича (1910-1966), українського перекладача

8

2080 років від дня народження Горація (Квінт Горацій Флакк) (65 до н.е. - 8 до н.е.), давньоримського поета

9

Міжнародний день боротьби з корупцією

125 років від дня народження Миколи Антоновича Плевака (1890-1941), українського літературознавця й бібліографа

10

День прав людини

Всесвітній день футболу

185 років від дня народження Емілі Елізабет Дікінсон (1830-1886), американської поетеси

135 років від дня народження Леоніда Олександровича Весніна (1880-1933), російського архітектора

80 років від дня народження Миколи Петровича Гевелюка (1935-1999), українського живописця

11

205 років від дня народження Альфреда де Мюссе (1810-1857), французького письменника

85 років від дня народження Жана Луї Трентіньяна (1930), французького кіноактора

12

День Сухопутних військ України

220 років від дня народження Олексія Івановича Мартоса (1790-1842), українського історика

13

День святого апостола Андрія Первозванного

День благодійництва (Відзначається в другу неділю грудня)

295 років від дня народження Карла Гоцці (1720-1806), італійського драматурга і поета

140 років від дня народження Миколи Сагарди (1870-1943), українського релігієзнавця, бібліотекаря, бібліографа

14

День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

175 років від дня народження Михайла Петровича Старицького (1840-1904), українського письменника, режисера, актора, театрального і громадсько-культурного діяча

15

День працівників суду України

Всесвітній день чаю

45 років тому (1970) вперше здійснено посадку космічного апарату Землі (міжпланетна станція «Венера-7») на іншу планету

День великомучениці Варвари

245 років від дня народження Бетховена (Людвіг ван Бетховен) (1770-1827), німецького композитора, піаніста, диригента

185 років від дня народження Жуля Гонкура (1830-1870), французького письменника

18

Міжнародний день мігрантів

125 років тому (1890) у Лондоні відкрито першу в світі підземну електрифіковану залізницю (метрополітен)

19

День Святого Миколая-Чудотворця (Миколи Зимового)

Міжнародний день допомоги бідним

День співробітництва Південь-Південь Організації Об'єднаних Націй

День адвокатури

95 років від дня народження Миколи Даниловича Руденка (1920-2004), українського письменника, філософа, правозахисника

20

87

Міжнародний День солідарності людей

День міліції

110 років від дня народження Галини Йосипівни Серебрякової (1905-1980), російської письменниці

22

День енергетики

День працівників дипломатичної служби

24

День працівників архівних установ

105 років від дня народження Антона Карловича Вальтера (1905-1965), українського фізика, засновника школи ядерної фізики в Харківському університеті

105 років від дня народження Петра Онуфрійовича Дорошка (1910-2001), українського письменника

25

Католицьке різдво

120 років від дня народження Григорія Гурійовича Верьовки (1895-1964), українського композитора, хорового диригента

105 років від дня народження Павла Миколайовича Васильєва (1910-1937), російського поета

27

115 років від дня народження Абрама Яковича Кагана (1900-1965), єврейського письменника України

105 років від дня народження Євгена Павловича Фоміна (1910-1942), українського поета

29

115 років від дня народження Михайла Тадейовича Дубовика (1900-1942), українського письменника, поета

150 років від дня народження Джозефа Ред'ярда Кіплінга (1865-1936), англійського прозаїка, поета, казкаря

Перелік типових напрямів та форм роботи куратора

НАПРЯМ РОБОТИ	ФОРМА РОБОТИ	Орієнтовний термін проведення
<p>1. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентів навчальної групи</p>	<p>1.1. Попереднє вивчення анкетних даних студентів групи з метою виявлення активу групи (для його формування або оновлення) та осіб, що потребують особливої уваги</p> <p>1.2. Індивідуальна співбесіда з кандидатурами активу для Ікурсу для виявлення їх ставлення до виконання своїх повноважень, загальної оцінки стану справ у групі, ділових та моральних якостей окремих студентів</p> <p>1.3. Проведення соціометричного опитування студентів групи з метою виявлення неофіційних лідерів, угруповань та мікрогруп у студентському колективі</p> <p>1.4. Встановлення системи моніторингу розвитку ділових та морально-психологічних якостей студентів групи</p> <p>- Установлення порядку періодичного збирання психолого-педагогічної інформації у викладачів, які провадять заняття в цій групі</p> <p>- Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентів за результатами виконання ними окремих доручень, поведінки в колективі</p> <p>- Налагодження зв'язків з батьками</p>	<p>Вересень</p> <p>Вересень</p> <p>Вересень-жовтень</p> <p>3 жовтня на весь період</p> <p>У разі потреби.</p>

	<p>студентів, що потребують особливої уваги</p> <p>Установлення системи оперативного інформування про події у групі старостою та іншими активістами</p> <p>1.5. Подання пропозицій та узгодження тексту психолого-педагогічних характеристик, то надаються студентам групи</p>	
<p>2. Підбір активу.</p> <p>Установлення системи управління та самоврядування в групі</p>	<p>2.1. Проведення організаційних зборів у групі з постановкою завдань на навчальний рік (семестр), узгодження системи управління та самоврядування</p> <p>2.2. Розподіл постійних доручень серед студентів групи, інструктаж відповідальних за конкретні напрями роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - старости групи; - заступника старости; - профгрупорга; - заступника профгрупорга; - культорга; - спорторга; - наукорга; - відповідальних за зв'язки з кафедрами 	<p>Друга половина вересня</p> <p>3 жовтня на весь період</p>

	<p>(на семестр по одному відповідальному за кожен предмет); - інші доручення, які пропонують студенти (фотограф групи, інтернет-оператор групи, відповідальний за зв'язки з бібліотекою тощо)</p> <p>2.3. Установлення порядку оповіщення студентів групи, зворотного зв'язку з куратором групи, місця і часу проведення зборів групи з урахуванням розкладу занять</p> <p>2.4. Уточнення плану роботи куратора групи на рік з урахуванням пропозицій, що надійшли від студентів</p> <p>2.5. Обговорення (у разі потреби, але не менше ніж один раз на місяць) актуальних питань життєдіяльності групи відповідно до плану роботи на рік, періодичне заслуховування відповідальних за конкретні напрями роботи на зборах групи</p> <p>2.6. Обговорення підсумків навчально-виховної роботи в навчальній групі за семестр</p>	<p>Жовтень</p> <p>Вересень</p> <p>Весь період щомісяця</p> <p>Лютий, червень</p>
<p>3. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню</p>	<p>3.1. <i>Покращання якості навчання студентів групи.</i> Виділення студентів, які мають заборгованості. Пропаганда передового досвіду студентів, які беруть активну участь у науковій творчості, залучення окремих студентів до досліджень у галузі наукових інтересів кафедри. Установлення системи громадського контролю</p>	<p>Увесь період (особливо на початку та наприкінці семестру)</p>

	<p>студентського активу. Подання деканату факультету пропозицій щодо заохочення студентів, що мають найкращі показники у навчанні та науковій творчості.</p> <p>3.2. <i>Дисципліна навчання та відвідування занять.</i> Збір та узагальнення даних про відвідування занять студентами групи. Через студентський актив та через батьків установлювати справжні причини систематичних пропусків занять певними студентами. Запровадження заходів педагогічного впливу на цих осіб (індивідуальні співбесіди, заслуховування на зборах групи, інформування батьків, пропозиції щодо життя заходів деканом факультету)</p> <p>3.3. <i>Умови навчання та відпочинку студентів групи.</i> Виявлення осіб, які потребують матеріальної допомоги та мають проблеми зі здоров'ям, узгодження таких списків з активом групи та студентською поліклінікою. Періодичне відвідування кімнат у гуртожитку, де мешкають студенти групи. Офіційне повідомлення керівництва факультету про виявлені недоліки</p> <p>3.4. <i>Участь студентів у громадському житті факультету та інституту.</i> Виявлення студентів, схильних до участі у художній творчості, залучення їх до підготовки заходів за планом Центру культури і мистецтв. Відвідування разом зі студентами</p>	<p>Увесь період (особливо на початку семестру)</p> <p>Увесь період</p> <p>Увесь період</p>
--	---	--

	групи масових наукових, культурних і спортивних заходів на факультеті та коледжі/інституті. Проведення спільних заходів у складі групи за ініціативою студентів (екскурсії, культпоходи, спортивні заходи тощо)	
4. Звітування про результати роботи куратора групи	<p>4.1. Оперативне інформування відповідального за роботу кураторів групи заступника декана про актуальні питання життєдіяльності групи</p> <p>4.2. Звітування на засіданні кафедри про виконання обов'язків куратора групи за визначений період</p> <p>4.3. Повідомлення про результати роботи куратора за семестр (рік) у формі доповідної записки на ім'я заступника декана факультету з доданням плану роботи</p>	<p>У разі потреби</p> <p>За планом кафедри</p> <p>Лютий, червень</p>

Основні напрямки діяльності студентського самоврядування (студентського Віче) ХКТЕІ:

- внесення пропозицій керівництву інституту щодо забезпечення прав та інтересів усіх осіб, які навчаються в навчальному закладі;
- спільно з адміністрацією ХКТЕІ здійснення навчально-наукової та виховної роботи;
- збір, аналіз та узагальнення зауважень, пропозицій студентів щодо організації навчального процесу, соціально-побутових проблем, інших питань життєдіяльності навчального закладу;
- організація і проведення спільно з адміністрацією ХКТЕІ наукових конференцій, круглих столів, зустрічей з видатними особистостями;
- розвиток громадської активності, виховання молоді на принципах патріотизму і моральності;
- проведення мистецько-культурних та спортивних заходів;
- надання інформаційної та консультативної допомоги особам, які навчаються;
- проведення тренінгів і семінарів для активістів студентського самоврядування.
- створення іміджу навчального закладу.

Структура студентського Віче Секретаріат

Секретаріат – це постійно діючий відділ студентського Віче, який слідкує за роботою всіх її секторів та проєктів. Саме цей відділ займається пошуком найактивніших, найяскравіших особистостей, спроможних працювати у студентському Віче.

Основні завдання секретаріату:

- Допомога в організації усіх проєктів студентського Віче.
- Ведення статистики роботи студентського Віче.
- Пошук активістів на факультетах/відділеннях.
- Слідкування за всією вхідною та вихідною кореспонденцією та документацією студентського Віче.
- Створення бази даних по кожному з діючих секторів студентського Віче.
- Створення бази даних всіх активістів студентського Віче.

- Впровадження системи секретарів секторів для ефективнішої роботи відповідних секторів.
- Організація моніторингу роботи студентського Віче.

Навчально-науковий сектор.

В рамках діяльності *навчально-наукового сектору* створюються умови для розвитку навиків щодо організації навчально-наукової і дослідницької роботи студентів. Діяльність студентів в цьому напрямі допомагає розвинути навички організації наукового підходу до опанування спеціальності, Професійно-трудоий напрям, покликаний вирішувати питання з пропаганди професійної майстерності, шляхом підготовки і участі студентів в конкурсах професійної майстерності, роботі профорієнтації, пропаганді спеціальностей днями відкритих дверей,

навички участі в наукових заходах: конференціях, круглих столах і семінарах та організувати змістовне дозвілля студентської молоді через такі проекти та клуби як: Правова студія, Літературний гурток «Свічадо», Клуби інтелектуального спрямування: «Дебатер» та «Ерудити».

Завдання сектору:

1. Надає студентам роз'яснення з питань організації навчального процесу в ХКТЕІ згідно діючого законодавства.
2. Безпосередньо співпрацює із керівником наукового відділу, узгоджує план діяльності сектору з планом наукової діяльності інституту.
3. Інформує студентів про заплановані наукові заходи, як в ХКТЕІ, так і за його межами.
4. Бере участь в організації наукових заходів (конференцій, круглих столів, декади науки тощо).
5. Співпрацює із студентським науковим товариством, секціями, клубами для популяризації наукової та інтелектуальної діяльності та залучення студентів до роботи в них.
6. Ініціює наукові заходи з проблем студентського самоврядування, соціальних питань, проблем молодіжного руху та інших актуальних проблем студентської молоді.
7. Організовує спільно кафедрами та цикловими комісіями заходи навчально-виховного характеру, присвячені визначним датам.

8. Ініціює створення клубів за інтересами та проведення інтелектуальних ігор;

9. Організацію зустрічей з представниками правоохоронних органів, видатними особистостями, роботодавцями, цікавими людьми.

У науковому секторі можна перекоонатись, що навчально-наукова діяльність це не лише надзвичайно корисна річ, але й цікава, захоплююча та сповнена емоцій.

Сектор культури та дозвілля

Культурно-дозвіллевий сектор – це своєрідне джерело подій розважального, інтерактивного та інтелектуального характеру. З гаслом «Культуру в маси!» кожен активіст стає на боротьбу проти нудьги у вільний від навчання час. Тут зібрані доброзичливі, веселі, енергійні люди. Разом ми маємо можливість:

- ✓ власну ідею спільними зусиллями доводити до стану повноцінного проекту;
- ✓ приймати безпосередню участь в організаціях проєктів у рамках інституту та не тільки;
- ✓ отримати досвід у проектному менеджменті;
- ✓ навчитись ефективній роботі в команді;
- ✓ відточувати свої креативні здібності, навчитися різним прийомам «генерації ідей»;
- ✓ активно долучатись до студентського самоврядування інституту та самовдосконалюватись.
- ✓ •надання інформації і сприяння в організації походів у музеї, театри, на дискотеки;
- ✓ •організація дозвілля студентства на рівні інституту.
- ✓ участь та організацій проєктів у рамках інституту і міста.

Робота сектора спрямована на збереження і передачу традицій навчального закладу студентам молодших курсів, виховування відчуття патріотизму, пошани до історії нашої батьківщини, до рідного міста.

Створення нових і зміцнення існуючих творчих колективів, організація виставок студентських робіт, вечорів відпочинку,

проведення фестивалів творчості, організація екскурсій, відвідування виставок і музеїв, проведення турнірів та інших заходів.

Організовує та проводить культурно-масові та розважальні заходи (свята, концерти, конкурси, творчі виставки студентських робіт, вечори відпочинку, фестивалі студентської творчості тощо).

Співпрацює з творчими об'єднаннями та профкомом ХКТЕІ під час організації, підготовки та проведення культурно-масових заходів інститутського та міського рівня.

Надає студентам усю необхідну нагальну інформацію щодо діяльності творчих об'єднань ХКТЕІ.

На базі культурно-масового відділу функціонує креативний відділ. Основна задача якого – створення актуальних, цікавих, свіжих ідей, які трансформуються у проекти та отримують шанс на реалізацію. Збори даного відділу не схожі один на одного з різноманітними заходами для сприяння креативного мислення. Якщо «генератор ідей» – це про Вас, то ласкаво просимо!

Сектор дисципліни, порядку та захисту прав студентів

В рамках діяльності сектору дисципліни, порядку та захисту прав студентів, створюються умови для розвитку навиків управлінської діяльності, приймаються заходи для підтримки правопорядку та дисципліни. Цей напрям сприяє забезпеченню необхідних умов для здобуття студентами якісної освіти. Для активізації участі студентів у цьому напрямі в студентському середовищі проводяться різні конкурси, складаються рейтинги груп з успішності і дисципліни, надається інформація щодо додаткових занять і консультацій. Крім того, з недавнього часу навчально-виховний сектор почав розробляти проект стосовно захисту студентських прав, що є в край важливим питанням сьогодення. Формує та оновлює нормативно-правову базу з питань захисту студентів у соціальній, правовій, освітній сферах. Надає консультації за проханням студентів щодо захисту їхніх прав.

Завдання сектору:

1. Сумісно із деканатом та навчальною частиною здійснює:

- систематичний контроль відвідування студентами академічних занять та сприяння деканату та навчальної частини в покращенні цього показника.

- моніторинг успішності академічних груп та раз у семестр складає рейтинг груп (за успішністю у навчанні та систематичністю відвідування занять студентами групи);

- перевірку журналів академічних груп;

2. Спільно з профкомом контролює розклад занять, а саме: тижневе навантаження студентів, раціональність та щільність денного розкладу.

3. Бере участь у поселенні і виселенні студентів до гуртожитку ХКТЕІ (спільно з профкомом).

4. Проводить опитування студентів з метою виявлення нагальних проблем, пов'язаних із організацією навчально-виховного процесу та забезпеченням належних соціально-побутових умов.

5. Розглядає скарги та побажання щодо покращення побуту, відпочинку і дозвілля студентів, надання в подальшому необхідних консультацій та ініціює зустрічі студентів з адміністрацією навчального закладу.

6. Здійснює систематичні рейди з метою контролю за дотриманням студентами Правил внутрішнього розпорядку та збереження майна інституту та гуртожитку.

Організує та проводить, спільно з деканатом та навчальною частиною, заходи з благоустрою навчального корпусу та прилеглої до них території інституту (суботники, догляд за пам'ятниками, поклейка вікон у зимовий період тощо). За потребою організує чергування студентів у навчальному корпусі. чергування по інституту і в аудиторіях та благоустрої.

7. Систематично інформує студентів щодо послуг, які надаються бібліотекою ХКТЕІ, правил користування бібліотечними фондами, правил поведінки у буфетах, читальних залах закликає до раціонального користування комунальними послугами, належного поводження з майном інституту і на прилеглий до корпусів території, про заборону паління на території інституту.

Спортивно-оздоровчий сектор

«Спорт відділ» - це колектив з найвідчайдушніших та безмежно-творчих людей, що прагнуть внести у життя цей неповторний потік

драйву, адреналіну, сили та швидкості. Вони є основою здорового способу життя нашого інституту.

Сектор спортивно-оздоровчої роботи орієнтований на популяризацію здорового способу життя серед студентів за допомогою проведення просвітницької роботи та сприяння спортивним заходам в інституті загалом.

Завдання:

1. Надання студентам інформації про можливості для заняття фізкультурою і спортом, організації роботи тематичних лекторіїв, Днів здоров'я.
2. Організація спільно з кафедрою фізичного виховання та проводить на спортивно-оздоровчих заходів (спортивні змагання, турніри, туристичні походи, дні здоров'я)
3. Надання прес-центру матеріалів щодо проведених заходів.
4. Організація та проведення спільно з сектором дисципліни та порядку, заходів щодо підтримання студентами здорового способу життя (запобігання палінню, вживанню алкоголю, наркотиків)

Лише за останніх 3 роки — було поведено багато проєктів, деякі з яких:

- Кубок з футзалу
- Чемпіонат
- «Туріада» - спортивно-розважальний виїзд на природу

Волонтерство та соціальні проєкти

Члени сектору - цілеспрямовані, старанні, креативні та комунікабельні люди.

Організовує та проводить спільно з комісією студентського Віче з питань культурно-масової та спортивно-оздоровчої роботи, акції соціально-громадського спрямування (молодіжні проєкти, інформативні лекції, тренінги, дебати і т.д. щодо питань громадської активності студентів, боротьби зі СНІДом, тютюнопалінням, наркоманією, алкоголізмом, щодо екологічної ситуації, профілактики правопорушень, актуальних проблем молоді та суспільства, благодійні акції трудові акції, акції милосердя).

Благодійний сектор активно займається питаннями пов'язаними з організацією інституту або іншими закладами міста благодійних проєктів, акцій. Члени цього сектору співпрацюють з благодійними організаціями міста, області, країни, проводять

розважальні, святкові заходи та концерти у дитячих будинках, надають допомогу у зборі речей для дитячих будинків, підтримуть благодійні аукціони.

Прес-центр

Прес-центр - це група студентів, котрі завжди в центрі всіх подій інституту і студентського Віче. Мають безмежний творчий і інформаційний простір. Вони помічають ті деталі та дрібниці, що мають значення. Цим людям цікаво те, що твориться навколо й вони прагнуть передати інформацію про це. Вони спілкуються з людьми різних покликань та професій. Для знаходження цікавої інформації вони використовують різні засоби і методи. Це і робить їх роботу цікавою і насиченою. Бачити світ під особливим кутом, фіксувати дійсність у власному фокусі — це про них.

Відвідувати та фотографувати найцікавіші заходи стало доброю традицією цієї запальної команди.

Головна мета - доносити інформацію до студентів в новому, іноді незвичному форматі, розміщувати її на сторінці студентського Віче в соціальних мережах та на сайті інституту.

Кожен активіст відділу може приймати участь в створенні нового проєту, або навіть створити свій.

Донесення інформації від рівня інституту до рівня старостатів і у зворотному напрямку. Прес-центр дозволяє вирішити проблему єдиного інформаційного простору за рахунок роботи студентських студентських ЗМІ у формі студентської газети «Студентський калейдоскоп», інформаційних стендів та соціальних мереж.

- Розповсюдження інформації серед студентів щодо культурно-масових заходів, конкурсів та акцій, щодо проводяться в інституті, місті, актуальних питань студентського життя та молодіжної політики через інформаційний стенд, інтернет-ресурси, старостати.

- Розробляє концепцію та відповідає за оформлення інформаційного стенду студентської ради.

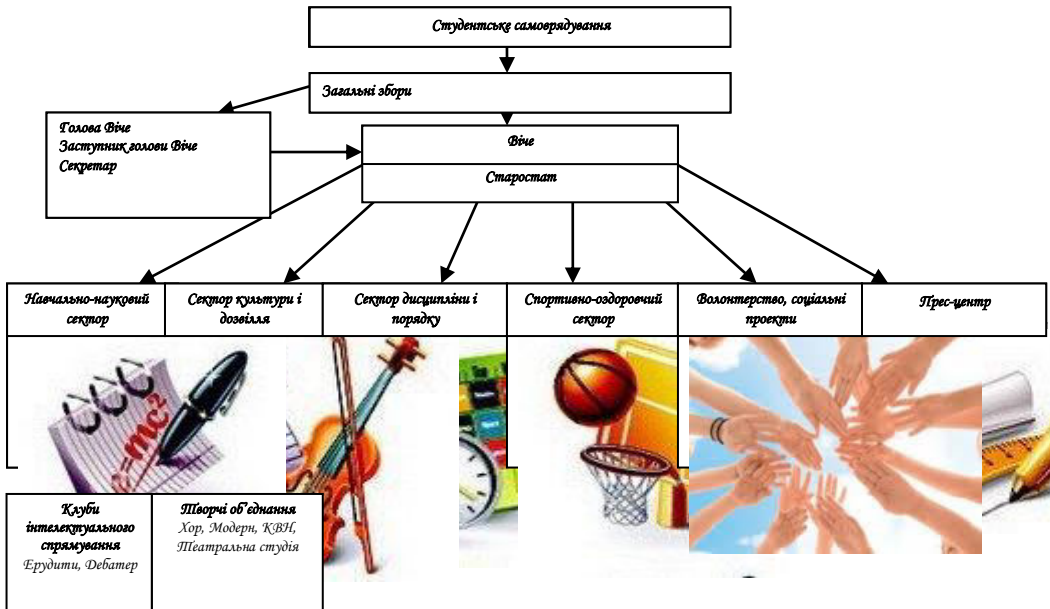
- Відвідування та фотографування заходів, написання прес-релізів до найбільших проєктів.

- PR робота задля популяризації OCC.

- Систематичні соціологічні опитування.
- Інформаційні повідомлення щодо пам'ятних дат.

Якщо ти активний, цілеспрямований, креативний, в тебе багато ідей та енергії, тоді приєднуйся до нас. Ми завжди раді новим людям.

Ми миттєво відкриваємо усі творчі потенціали, і намагаємося зробити студентське життя кожного цікавим, різноманітним та неповторним.

Форма семестрового звіту куратора академічної групи
ЗВІТ

ПІБ куратора академічної групи _____
коледжу інституту (інституту)

Кількість студентів у групі	
Якісна успішність: Перший семестр Другий семестр	
Кількість пропусків занять Перший семестр Другий семестр	
Відмінники навчання	
Здобутки у науковій діяльності: виконання студентських наукових робіт (ПІБ студента, тема роботи, здобуте місце/участь) Участь у конференціях (ПІБ студента, назва конференції) Наявність публікацій (ПІБ студента, назва публікації)	
Здобутки у навчальній діяльності: олімпіади (ПІБ студента, дисципліна, здобуте місце/участь)	
Конкурси фахової майстерності (ПІБ студента, назва конкурсу, результат)	-
Нагороди, отримані групою	
Студенти, залучені у роботу творчих об'єднань інституту Хореографія Вокал/хор Літературний гурток	
Клуб інтелектуального спрямування «Ерудит» (ПІБ)	
Студенти-гуртківці, здобутки за семестр	

Студенти-учасники студентського самоврядування, ради гуртожитку (ПБ, сектор)	
Екскурсійні подорожі, відвідання музеїв (Вказати дату, маршрут, тематику)	-
Відвідані загальноінститутські заходи виховного, мистецького, розважального спрямування (тематика)	
Заходи виховного, мистецького спрямування поза інститутом (тематика)	-
ТЕМАТИКА проведених куратором виховних годин: Правового спрямування Здорового способу життя Виховання фахових якостей Урочисті дати, події Цінності, принципи, історія ХКТЕІ	
Студенти, що вчиняли правопорушення, результати роботи із ними на завершення року (ПБ, короткий зміст правопорушення, зміст і результати роботи)	-
ІНШЕ	-

Дата

Куратор групи _____ (ППБ)

Пропозиції для кураторів щодо відвідання / участі в загальноінститутських виховних заходах (в розрізі місяців) на 2015-2016 н.р.

ВЕРЕСЕНЬ		
№ з/п	НАЗВА ЗАХОДУ	Залучені групи
1.	Урочистості з нагоди Дня Знань /внутрішній двір інституту/ (у етнонаціональній стилістиці)	Усі групи нового набору
2.	Всеукраїнський урок знань на визначену тему: /актова зала/	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту
3.	Відкрита виховна година «Всеукраїнський Олімпійський урок» до Дня фізичної культури та спорту/актова зала/	Пріоритет – групи першого курсу та поповнення
4.	Посвята першокурсників у студенти /НВК ХКТЕІ кафе«Меркурій»	Групи першого курсу та поповнення
5.	Регіональний науково-практичний форум з нагоди закриття туристичного сезону на Хмельниччині / Хмельницька обласна державна адміністрація	Усі, хто цікавиться туризмом та історією рідного краю.
6.	Тематичні екскурсії містом: «Проскурів-Хмельницький: місто торгівлі та гостинності», «Проскурів фінансовий: минуле і сучасність» та ін.	Для усіх груп, за запитом кураторів.
7.	Також у вересні необхідно: Записати студентів у Хмельницьку обласну бібліотеку для юнацтва, Хмельницьку обласну універсальну наукову бібліотеку ім.М.Островського – першокурсники	

	та поповнення; Зі старшокурсниками – відвідати навчальний семінар у бібліотеці ХКТЕІ на тему: «Сучасні джерела інформації». Провести виховну годину, присвячену історії ХКТЕІ та системи споживчої кооперації, відвідати музей інституту. У вересні-жовтні є можливість здійснювати одноденні туристичні подорожі областю та Україною.	
ЖОВТЕНЬ		
1.	Виховний захід До тижня іноземних мов: «Фахівець в сучасному іншомовному середовищі» /	Для усіх груп, за запитом кураторів.
2.	Урочистий концерт у форматі «Дві зірки» до Дня працівника освіти	Для усіх груп, за запитом кураторів.
3.	Тиждень права у ХКТЕІ: правоосвітня робота, профілактика негативних соціальних проявів.	Для усіх груп, за запитом кураторів.
4.	Урочиста «Посвята у юристи» груп першого набору студентів-правознавців/ 307 ауд.	Для першокурсників-правознавців.
5.	ВВГ – свято козацького духу «Покрова» / <i>актова зала.</i>	Для усіх груп, за запитом кураторів.
6.	Відвідання концерту у Хмельницькій обласній філармонії	Для першокурсників та студентів поповнення.
7.	Відвідання вистави у Хмельницькому обласному музично-драматичному театрі ім.М.Старицького.	Для старшокурсників.
8.	У вересні-жовтні студенти ХКТЕІ традиційно долучаються до реалізації проекту молодіжних трудових загонів «У майбутнє – через	За бажанням – усі студенти груп інституту та коледжу інституту.

	культуру» (пізнання, відродження об'єктів історико-архітектурної спадщини Хмельниччини).	
ЛИСТОПАД		
1.	Камерний літературно-музичний вечір до Дня української писемності (за обраною темою).	Студенти-учасники літературної студії «Свічадо» та мистецьких об'єднань.
2.	День відкритих дверей.	Студентський актив усіх академічних груп інституту та коледжу інституту.
3.	Щорічний тематичний осінній бал ХКТЕІ у рамках Днів інституту.	Учасники можуть приймати представники усіх груп. Відбір учасників – перша неділя жовтня.
4.	Ділова гра «День студентського самоврядування: у професійних образах вищої школи» до Міжнародного дня студента.	Представники усіх груп інституту та коледжу інституту.
5.	Учасність студентів-активістів та науковців ХКТЕІ у церемонії нагородження з нагоди Міжнародного дня студента у Хмельницькій обласній державній адміністрації та Хмельницькій міській раді.	Студенти, що мають найвищі здобутки у науці, творчості, суспільно корисній діяльності.
6.	Відкрита виховна година – урочистість з нагоди першого Дня Гідності та Свободи / <i>актова зала</i> .	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
7.	Відвідання концерту у Хмельницькій обласній філармонії (згідно програми абонементу).	Для першокурсників та студентів поповнення.
ГРУДЕНЬ		
1.	Початок соціальної акції «Місяць Добротворчості» до Дня Св. Миколая (планування заходів, розподіл,	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.

	охоплення).	
2.	Спортивне свято « Козацькі забави », присвячене Дню Збройних Сил України/ <i>ФОК</i> .	Представники усіх груп інституту та коледжу інституту.
3.	Відкритий виховний захід « Звіт добротворчості: година зі Святим Миколаєм » (урочистий концерт, звіт за результатами соціальних акцій усіх академічних груп інституту) та урочиста концертна програма за участі хорової капели ХКТЕІ «Прибузькі солові» (п'ятиріччя від створення).	Представники усіх груп інституту та коледжу інституту.
4.	Тиждень зустрічей із представниками правоохоронних органів, громадських організацій з метою профілактики тютюнопаління, вживання алкоголю, вживання, зберігання та розповсюдження наркотичних речовин.	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
5.	Відвідання благодійного передріздвяного концерту у Хмельницькій обласній філармонії	Представники усіх груп інституту та коледжу інституту.
6.	Відбір-кастинг учасників щорічного конкурсу «містер та Міс ХКТЕІ - 2015».	Представники усіх груп інституту та коледжу інституту.
7.	Проведення інструктажів щодо безпечної поведінки під час зимових канікул.	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ		
	Підготовка та проведення випускових урочистостей студентів магістратури, заочної форми навчання, «Організація виробництва» (молодший спеціаліст). Ретельна підготовка випускових промов кураторів, старост/активу груп.	Випускові групи.

БЕРЕЗЕНЬ

1.	Проект мотивації навчальної, наукової, мистецької, соціально значущої діяльності «Студентський Оскар» – концертована церемонія нагородження кращих груп.	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
2.	День відкритих дверей.	Студентський актив усіх академічних груп інституту та коледжу інституту.
3.	«Шевченківські дні» - низка заходів з дослідження, ушанування, популяризації творчості Т. Г. Шевченка.	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
4.	Відвідання концерту в Хмельницькій обласній філармонії (до шевченківських днів).	Групи першого курсу та поповнення.
5.	Відвідання вистави у Хмельницькому обласному музично-драматичному театрі ім.М.Старицького (до Міжнародного дня театру).	Для старшокурсників.
6.	Зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни у музеї <i>Проскурівського Підпілля</i> (з нагоди 72 річниці визволення Проскурова-Хмельницького від німецько-фашистських загарбників).	За запитом кураторів груп.
7.	ВВГ до 71-ї річниці визволення Проскурова-Хмельницького від німецько-фашистських загарбників (із запрошенням ветеранів Великої Вітчизняної війни, ветеранів війни у Афганістані, учасників АТО)/ <i>актова зала</i>	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту (за запитом кураторів груп).
8.	Прибирання території міста Хмельницького (у рамках щорічної акції «За чисте довкілля»)	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.

КВІТЕНЬ		
1.	«Марш здоров'я» в рамках Всесвітнього дня здоров'я (захід Управління молоді і спорту Хмельницької міської ради).	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
2.	Година спілкування: «Духовні витоки, християнська сутність, традиції Великодня»/актова зала	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
3.	Відвідання концерту в Хмельницькій обласній філармонії (згідно програми абонементу).	Для груп першого курсу та поповнення.
4.	Прибирання території міста Хмельницького (у рамках щорічної акції «За чисте довкілля»)	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
5.	У квітні-травні студенти ХКТЕІ традиційно долучаються до реалізації проекту молодіжних трудових загонів «У майбутнє – через культуру» (пізнання, відродження об'єктів історико-архітектурної спадщини Хмельниччини).	Усі бажаючі студенти.
6.	Участь у регіональному туристичному форумі під егідою Хмельницької обласної державної адміністрації, «Поділля – земля вражень» з нагоди відкриття обласного туристичного сезону.	Усі, хто цікавиться туризмом та історією рідного краю.
ТРАВЕНЬ		
1.	Відкрита виховна година з нагоди 71 річниці Перемоги у II Світовій війні.	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
2.	Чемпіонат ерудитів серед студентських команд кооперативних навчальних закладів.	Студенти-учасники інтелектуального клубу ХКТЕІ «Єврика»
3.	Конкурс творчості, інтелекту, краси «Міс та Містер ХКТЕІ - 2015».	Усі академічні групи інституту та коледжу інституту.
4.	У квітні-червні є можливість	Усі академічні групи

	здійснювати одноденні туристичні подорожі областю та Україною.	інституту та коледжу інституту.
ЧЕРВЕНЬ		
1.	Урочиста зустріч випускників ювілейних років «Кооперативний збирає друзів»	Студентський актив усіх груп інституту та коледжу інституту.
2.	Підготовка та проведення випускових урочистостей. Ретельна підготовка випускових промов кураторів, старост/активу груп.	Випускові групи.

